फाईव्ह स्टार न्यूज

वर्ष 11 वे | एप्रिल 2024 | अंक 124 वा

MAKH

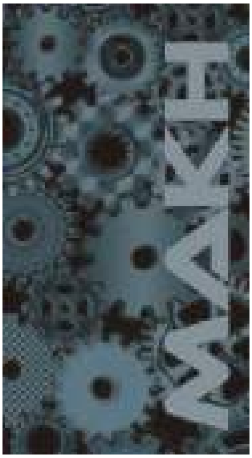

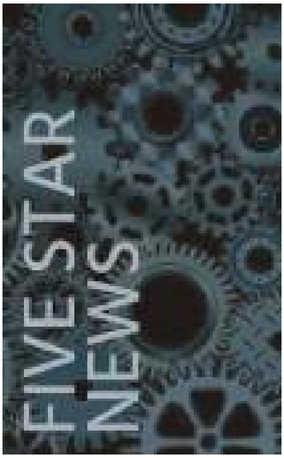

रजि. नं. महा/23991/कोल्हापूर, एफ्/21258/कोल्हापूर

MAKH
स्था.: 04-08-2007

मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशन ऑफ कागल-हातकणंगले (मॅक)

प्लॉट नं. पी-4, ए एम्-28, मॅक चौक, पंचतारांकीत औद्योगिक वसाहत, कागल-हातकणंगले, जि. कोल्हापूर-416 236.
ऑफिस फोन: (0231) 2305373. मोबा.: 8530445373, 9561445374
E-mail : presidentmakh@gmail.com | Website : **www.makhkolhapur.org**

We Supply

Plumbing Material
uPVC & PVC, HDEP, Large Dia GI & MS & SS, cPVC Pipes & Fitting etc.

Safety Item
Safety Belts, Jackets, Shoes, Goggles, Ear Plugs/ Mufflers, Masks, various type of gloves, Safety Nets etc.

Standard Star Couplings / Spider Couplings
Love Joy Coupling, Star Coupling

[illegible]
Rod, Cable, Holder, Gas Cutter Hose, Welding Hand crews, Cylinder Key, Pressure Regulator, Welding Torch & accessories, CO2 Mig Welding Wire, CO2 Contact Tip, Tip Holder, Diffuser, CO2 Liner, Conical Nozzle

Fasteners
Regular/ Hardened (TVS Unbrako) Nut Bolts, Anchor Fasteners, Foundation Bolts Allen Bolts. Roofing Bolts/ Screws, Al Rivets.

Industrial Lubricants
Hydraulic Oil, Cutting Oil, Break Oil, Food Grade Oil and various types of Grease etc.

KOLHAPUR TRADING PVT. LTD.

Single Source Destination For Your Multiple Requirements

Gat No. 356/2 K Five Star MIDC Road, Kagal, Kolhapur 416216
Head Office : 0231-2620315, 2625394 Fax 0231-2620019
Shop : 9921942552, 9921925885

Packing Material
Strap Hand Tensioner & sealer, Plastic Sutli, Packing Clips, BOPP Tape, Water Gummed Tape, Stretch Film, Packing Patti (Pet/PP), & Bubble Sheet etc...

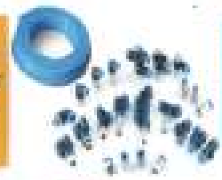

Pneumatic Fitting
Air Blow Guns, PU Pneumatic Pipe And Its Fittings , Pneumatic Control Valves.

Paints
Industrial (Emulsion, Oil, [illegible]), Water Thinners, Acrylic, [illegible] [illegible]

Electric Item
Wires, Cables, Switches, Halogen fitting & Tubes, Aluminium Lugs, Shock Proof Hand gloves, GI Cable Tray, Spark Free Light Fittings etc.

Cleaning Items
Naphthalene Balls, Liquid Soap, Floor Cleaner, Dust Bin, Dust Control Mop, Floor Wiper, Hard Broom, Broom Pipe, Washing Brush, Supli.

Hand Tools
The complete hand tool shop with a quality range of tools. Make :- Taparia & Jhalani

And Further... Samruddhi Unbreakable Plastic Utensils, Roofing Sheet, Electric Hand Tools, Construction Chemical Accessories, Cement , Adhesive Items , Abrasive Item, Stationery Items, Industrial Lubricants

E-mail Id :- ktpl.kagal@ksmgroup.co.in

|| श्री जोतिर्लिंग प्रसन्न ||
adh
ADhi Engineering
A Name You Can Trust...
Mr. Dhiraj B. Patil
www.adhiengineering.in
Mr. Amol D. Khambe
8087341176
9595525363
Box Type Single Girder Eot Crane
www.adhiengineering.in
www.adhiengineering.in
Double Girder Overhead Cranes
JIB Crane
Scissor Lift Table
Single Girder E.O.T. Crane
Wire Rope Hoist
Modular Wire Rope Hoist
DSL Busbar System
Air Compressor PPR FR Blue Pipeline & Fittings
Reciprocating Air Compressor
Screw Air Compressor
Refrigerated Air Dryer
Chain Hoist
Manual Stacker
Semi Electric Stacker
Fully Electric Stacker
Electric Paper Reel Stacker
Manual Drum Tilter & Lifter
Hydraulic Beam Shifting Trolley
Pallet Truck
Dock Levellers
Single Mast Goods Lift
All Types of Elevator
Aluminium Air Pipe Line
Weight Crane Scale
Webbing Sling
Radio Remote
Push Button Pendant
Filter Element & Filter
LLDPE TUBE
Zero Air Loss Drain Valves
Tec44 Auto Drain Valves
Auto Drain Valves
Compressed Air Fittings
Magnetic Lifter
Mini Electric Hoist
Helical Gear Motor
Hydraulic Puller
Engine Crane
Construction Mini Crane
Geared Trolley
Chain Pulley Block
Electric Winch
Pneumatic-Grease Pump
Hydraulic Service Lift
Vehicle Washer
High-Bay Lights
Street Lights
LED Flood Lights
LED Tube Light
Racking System
Mr. Amol D. Khambe
9595525363
ADhi Engineering
A Name You Can Trust...
Mr. Dhiraj B. Patil
8087341176
Kiran Bungalow, M. G. Patil Chowk, Patil Galli, Unchgaon, Kolhapur-416005. Maharashtra.
email : adhiengineering8485@gmail.com, info.adhiengineering@gmail.com
Website : www.adhiengineering.in
GST No. 27ABEFA3201G1Z1

PRECISE PEB PVT. LTD.

- Plot No. D 112/3, Kagal-Hat. five star MIDC, Kolhapur, Maharashtra-416216
- Mob. 9921063063 / 7083729009
- Email : info@precisepeb.com
- Website : www.precisepeb.com
- CIN - U45309PN2019PTC184729

PRECISE PEB is a full service metal building construction company with the aim to provide quality steel buildings while delivering prompt personalized and professional service. If you can imagine a project, we can build the steel structure to fit your needs. From Farm Buildings to Retail Buildings, Warehouses, Garages / Workshops and specialized applications, **PRECISE PEB** has the expertise and experience to complete your project on time and on budget with civil & building.

WE PROVIDE - END TO END

- Concept & Architectural Solution in PEB
- Site development / Design Build services (Civil works)
- Supply & installation of steel building and related work.
- Overall responsibility and interface lionising.
- Work shop facility Pullthrow & Palzma cutting machine

PEB ADVANTAGE

- Larger span
- Faster construction & Completion
- Cost efficiency
- Economical
- Control Quality
- Strength & Stability

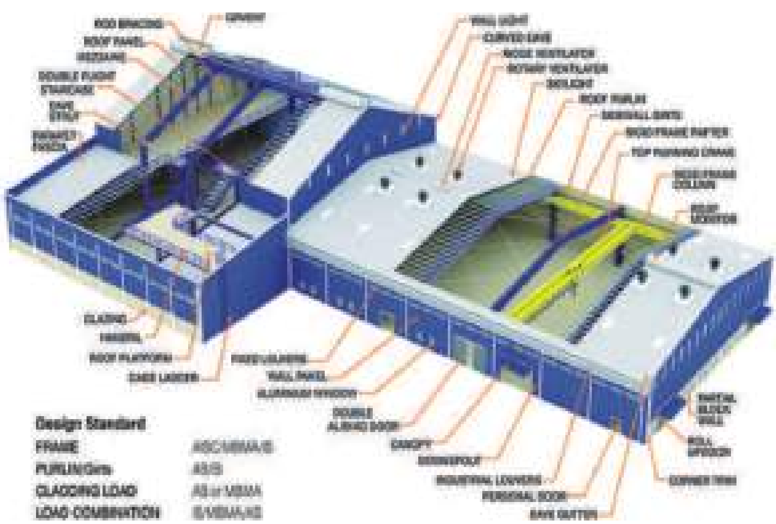

Sanjay D. Pendse
9422044216

Subodh S. Pendse
9922960961

KP
SINCE 1988

KAYPEE MACHINES PVT. LTD.

A-249, Five Star MIDC, Kagal,
Kolhapur - 416 236

9922960955, 0231-2305129

kaypeemachineskop@gmail.com

Manufacturers of-

- **Engineering & Auto Component Precision Machining.**
- **Patterns & Dies, Jigs, Fixtures, SPM's.**
- **Spares for Various Machines & Equipments.**
- **Power Chucks Reconditioning.**
- **Machine Maintenance Services.**

Near Suresh Machinery,
Shivaji Udyamnagar, Kolhapur-416 008.

9922960956, 9922960950

sales.kaypeemachines@gmail.com

Dealers in -

- **Machines & Equipments.**
- **Material Handling Equipments.**
- **Laser Cutting Machines.**
- **Plasma Cutting Machines.**
- **Inspection Equipments.**
- **Machine Tool Accessories.**

DMW

DYNAMIC METAL WORKS

Manufacturer's of

1. ALUMINUM CASTING, HEAT TREATMENT & SHOT BLASTING

2. S G IRON & CI CASTINGS

HARISHCHANDRA S. DHOTRE

President :

Manufacturers Assocation Kagal, Hatkangale, Kolhapur.
Yog Viday Dham, kolahpur.
Akhil Gurav Samaj Sanghtna, Kolahpur Dist.

HARSHWARDHAN H. DHOTRE
Mob.8600151546

Factory : Plot No. B-41, Five Star MIDC, Kagal,
Dist. Kolhapur-416 236.
Ph. No. 0231-2305173
Mobile : 9422412903
Email : dynamicmetal1@hotmail.com
Website : www.dynamicmetalworks.in

DARSHAN
COLOUR COATED SHEETS

DARSHAN ENTERPRISE

Mfg. PPGI Colour Coated Sheets

Roofing Sheets

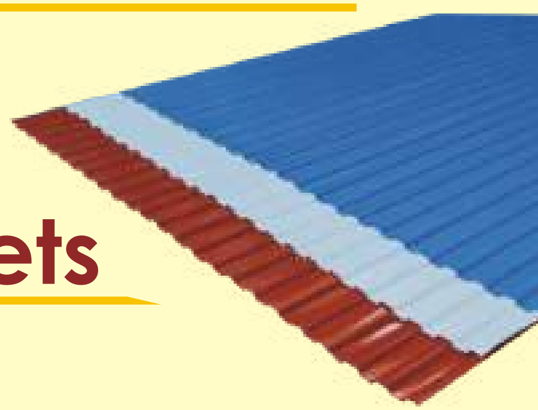

Linear Sheets

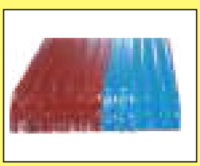

Bending Sheets

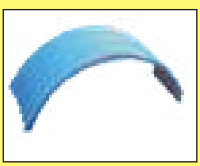

Doom Bending

Self Tapping Screw

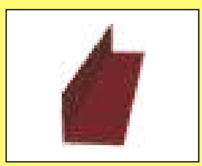

Corner Flash

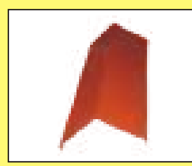

Redges

Light Blue

Off White

Brick Red

Mist Green

Reliance Green

D-42, Behind Mantri Metallics,5 Star MIDC, Hupari Road, Kagal, Tal. Hatkanangale, Kolhapur - 416236

Contact - 9922627774

Industrial Automation
PLC Based Electrical Panels
MCC and Distribution Panles
Industrial Furnace Panels
APFC Panels
Electrical Switchgears
Lighting and Time bell Panels
Shree
|| Sadgurukrupa||
Automation
ISO 9001-2015
Industrial Automation & Electrial panels manufacturing company
Address : G-66, Kagal Five Star MIDC, Kagal, Kolhapur. Mob. 8308949500
Email : suresh.sadgurukrupaautomation@gmail.com

SHREE
SAMARTH KRUPA
E MART
आता कोल्हापूरला जायची गरज नाही
इलेक्ट्रीकल
इलेक्टॉनिक्स्
ॲटोमेशन प्रॉडक्ट
सर्व ई प्रॉडक्टस् आपल्या कागल पंचतारांकित एमआयडीसीत.
CONNECT US FOR YOUR
POWERFUL BUSINESS
Plot No. P4, Makh Association Building, Makh Chowk, Kagal - Hatkanangale MIDC.
8308949500, 9373762980

FUSION AQUA
FUSION AQUA
MANUFACTURER OF HDPE, PVC &
HYDROPHONICS PIPES & FITTINGS
Plot No. A-233, Kagal-Hatakangale Road,
Five Star MIDC, Kagal, Kolhapur-416 236.
+91 9960376869, +91 9960399494,
+91 9960392424, Off.: +91 9309977494
contact@fusionaqua.in
www.fusionaqua.in
ISO 9001-2015
Certified Mfg.Company
MJP Approved
IS:4984/3016
ISI
CM/L 7500589947
MORE
STRENTH
HIGHEST
DURABILITY
HDPE
PIPES
MDPE
PIPES
FITTINGS
HDPE PIPES OF DIAMETER
20MM TO 200MM
MANTRA : 9822518735, 7385304534

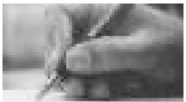

संपादकीय

फाईव्ह स्टार न्यूज
एप्रिल २०२४

विकासाचा गुढीपाडवा

गुढीपाडव्याचा सण, आता उभारा रे गुढी । नव्या वरसाचं देनं सोडा मनातली आढी

अशा शब्दांत खान्देशातील लेवा पाटीदार गणबोलीत बहिणाबाई चौधरी यांनी गुढीपाडव्याचे वर्णन केले आहे. पौराणिक कथेनुसार, श्रीराम वनवासातून पुन्हा अयोध्येला परत आले म्हणून गुढीपाडवा साजरा केला जातो. म्हणूनच यशाची गुढी उभारली जाते. एका कथेनुसार, पार्वती आणि शंकराचे लग्न पाडव्याला ठरले आणि ते तृतीयेला झाले, म्हणूनच या दिवशी आदिशक्ती पार्वतीची पूजा केली जाते. याच दिवशी ब्रह्मदेवाने विश्वनिर्मिती केली, असा उल्लेखही वेदात आहे. महाभारताच्या आदिपर्वात वसू राजाने, इंद्राने त्याला दिलेली कळकाची म्हणजेच बांबूची काठी जमिनीत रोवली आणि नवीन वर्षाच्या सुरुवातीला तिची पूजा केली. या परंपरेचा आदर राखण्यासाठी गुढीपूजन केले जाते, असे म्हटले जाते. चैत्र महिन्यापासून वसंत ऋतूचे आगमन होते. जुनी सुकलेली पाने गळून झाडांना नवी पालवी फुटते. वातावरणात वाढलेल्या उन्हाची काहिली कमी करण्यासाठी गुढीमध्ये कडुनिंबाची पाने लावली जातात. प्राचीन काळापासून चैत्र शुद्ध प्रतिपदेला ओवा, मीठ, हिंग, मिरी आणि साखर हे कडुनिंबाच्या पानांबरोबर वाटून खातात, कडुनिंबामुळे पचनक्रिया सुधारणे, पित्ताचा नाश होणे, त्वचारोग बरे होणे, धान्यातील कीड थांबवणे हे सर्व शक्य होते. कडुनिंबात अनेक गुण असल्याकारणाने याला आयुर्वेदातही खूप महत्त्व आहे. शरीराला थंडावा देणारी कडुनिंबाची पाने पाण्यात घालून स्नानही केले जाते.

मराठी नववर्षाची सुरुवात याच दिवशी होते. सार्वजनिक ठिकाणी चौकाचौकात रांगोळ्या काढल्या जातात. पारंपरिक वेशभूषेत शोभायात्रा काढली जाते. सगळीकडे आनंदोल्हासाचे वातावरण असते. या पारंपरिक, धार्मिक आणि सांस्कृतिक उत्सवाचे आजच्या संदर्भाने महत्त्व काय, या प्रश्नाचे उत्तर साहजिकच सर्वसामान्य माणसाच्या जगण्यात आणि जीवनमानात त्याने काय फरक पडणार आहे त्याचबरोबर ते कितपत आणि कसे सुसह्य होणार, यात सापडते वा शोधले गेले पाहिजे. ते शोधताना काही गोष्टींची नोंद आवश्यक ठरते. विशेषत: देशाच्या आर्थिक आघाडीवर नेमके काय सुरु आहे, त्यातून ते काही प्रमाणात स्पष्ट होऊ शकते.

2024-25 या आर्थिक वर्षात प्रारंभिक समभाग विक्री, म्हणजेच आयपीओमधून एक लाख कोटी रुपयांहून अधिक निधी उभारला जाण्याची शक्यता आहे. सरलेल्या वर्षात 62 हजार कोटी रुपयांची भांडवल उभारणी याप्रकारे झाली. देशांतर्गत आघाडीवर सुधारलेली अर्थस्थिती, उद्योजकांमधील उत्साह, अनुकूल सरकारी धोरणे आणि वाढलेली थेट परकीय गुंतवणूक या घटकांच्या मिलाफामुळे बाजारातील आशावादात भर पडताना दिसते. अमेरिकेतील टेस्ला मोटर्स ही इलेक्ट्रिक कार कंपनी भारतात दोन ते तीन अ ज डॉलर गुंतवणुकीचा प्रकल्प उभारणार असून, मोठी रोजगार संधी मिळणार आहे. रिझर्व्ह बँकेनेही नुकतेच नवे पतधोरण जाहीर केले असून, साडेसहा टक्के हा व्याजदर कायम ठेवला. रेपोदरात वाढ केलेली नसल्यामुळे, गृहकर्ज, वैयक्तिक कर्ज किंवा वाहन कर्जाच्या व्याजदरातही वाढ होणार नाही, हा एक दिलासा म्हणायला हवा. भाववाढ नियंत्रणात राहावी यासाठी रिझर्व्ह बँक ही काळजी घेत आहे. सेन्सेक्स आणि निफ्टीनेही नवी शिखरे गाठली असून, त्यामुळे गुंतवणूकदारही खूश आहेत. देशांतर्गत बाजारपेठेत दहा ग्रॅम सोन्याचा भाव 73 हजार रुपयांवर जाऊन पोहोचला. फेडरल रिझर्व्ह या अमेरिकेच्या मध्यवर्ती बँकेने व्याजदर कपातीची शक्यता वर्तवल्यामुळे जगभरच्याच वायदे सौद्यांत सोन्याने उसळी घेतली. देशांतर्गतच व्यवहारांमुळे मार्च 2024 मध्ये वस्तू आणि सेवाकर अर्थात जीएसटी संकलन वार्षिक तुलनेत 11.5 टक्क्यांनी वाढून, ते 1.78 लाख कोटी रुपये नोंदवले गेले. हे आजवरचे सर्वोच्च दुसरे असे मासिक संकलन आहे. एप्रिल 2023 ते मार्च 2024 या कालावधीत जीएसटी संकलन 11.7 टक्क्यांनी वाढून, ते एकूण 20 लाख कोटी रुपयांवर जाऊन पोहोचले.

संस्थापक संपादक : **श्री. अशोक दुधाणे**
सहसंपादक : **श्री. संजय पेंडसे**
अध्यक्ष : **श्री. हरिश्चंद्र धोत्रे**
उपाध्यक्ष : **श्री. मोहन कुशिरे**
सचिव : **श्री. विठ्ठल पाटील**
खजानिस : **श्री. सुरेश क्षीरसागर**

फाईव्ह स्टार न्यूज मासिक जाहिरात दरपत्रक

जाहिरातीचे प्रकार	मासिक दर	वार्षिक दर
पूर्ण पान-रंगीत (कव्हर पेज मागील)	-	२५,०००/-
पूर्ण पान-रंगीत (आतील पान)	-	२०,०००/-
अर्धे पान-रंगीत (आतील पान)	-	१०,०००/-
पूर्ण पान (कृष्णधवल)	₹ १,४००/-	₹ १६,०००/-
अर्धे पान (कृष्णधवल)	₹ ८००/-	₹ ९,५००/-

जाहिरातीसाठी संपर्क : 8530445373, 9561445374

मुद्रक : मॅक पंचतारांकीत एम्. आय.डी.सी. यांनी 'फाईव्ह स्टार न्यूज' या नावाने 'मंत्र', राजारामपुरी १३ वी गल्ली, कोल्हापूर येथे छापून मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशन, फाईव्ह स्टार एम्. आय.डी.सी., कागल-हातकणंगले येथून प्रकाशित केले.

अनुक्रमणिका

क्षणचित्रे	2
सहकार क्षेत्राचा 'मोकळा श्वास'	8
दिलासादारक वेतनसुधारणा	11
लाट उष्णतेची, गरज सजगतेची	13
बदललेली लोकशाही	16
बंगळुरुचा इशारा	19
खरेदी-विक्री संदर्भात हाय कोर्टाचे काही महत्वाचे निर्णय	23

मऔवि महामंडळ कोल्हापूरच्या कार्यकारी अभियंतापदी श्री. विराप्पा नाईकसाहेब यांची निवड झाल्याबद्दल मॅकच्या वतीने सत्कार करताना मॅकचे अध्यक्ष हरिश्चंद्र धोत्रे, उपाध्यक्ष मोहन कुशिरे समवेत इतर पदाधिकारी

ग्रामपंचायत कर आकारणी बाबत बैठक संपन्न

ग्रामपंचायत कर आकारणी बाबत ग्रामपंचायत पदाधिकारी,
मऔवि महामंडळ अधिकारी, मॅक पदाधिकारी व मान्यवर उद्योजक यांची बैठक संपन्न

मॅकच्या नूतन कॉन्फरन्स हॉल बाबत बैठक संपन्न

मॅकच्या नूतन इमारतीमध्ये होत असलेल्या कॉन्फरन्स हॉल बाबत
मा. सचिन शिरगांवकर साहेब, चेअरमन व मॅनेजिंग डायरेक्टर, सिनर्जी ग्रीन इंडस्ट्रीज् लि.,
यांच्या सोबत सविस्तर चर्चा करताना मॅकचे पदाधिकारी व आर्किटेक्ट

मॅकचे ऑन. ट्रेझरर व सद्गुरू ऑटोमेशनचे प्रोप्रा. सुरेश क्षीरसागर यांच्या सहकार्याने
मॅक येथे पाणपोईची सुविधा मॅकचे अध्यक्ष हरिश्चंद्र धोत्रे यांच्या शुभहस्ते सुरू

मा.ना.श्री. उदयजी सामंतसाहेब, उद्योगमंत्री यांचा जाहीर सत्कार सोहळा

मा.ना.श्री. उदयजी सामंतसाहेब, उद्योगमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांनी पंचतारांकित औद्योगिक क्षेत्रामधील विविध सोई-सुविधा करणेसाठी ७९ कोटी १६ लाख रुपये निधी उपलब्ध करून दिल्याबद्दल मॅकच्या वतीने जाहीर सत्कार करताना मॅकचे पदाधिकारी

मा.ना.श्री. उदयजी सामंतसाहेब, उद्योगमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांनी कोल्हापूर जिल्ह्यातील औद्योगिक क्षेत्राच्या विकासासाठी विविध सोई-सुविधा करणेसाठी एकूण १५६.७५ कोटी रुपये निधी उपलब्ध करून दिल्याबद्दल सर्व औद्योगिक संघटनांच्या वतीने कृतज्ञता व विशेष आभार व्यक्त करताना मॅकचे अध्यक्ष हरिश्चंद्र धोत्रे समवेत मान्यवर व उपस्थित उद्योजक बंधू

मा.खासदार श्री. धनंजय महाडीकसाहेब यांनी ईएसआय हॉस्पिटल व कोल्हापूर विमानतळ उभारणी करिता मोलाचे सहकार्य केल्याबद्दल मॅकच्या वतीने जाहीर सत्कार करताना मॅकचे पदाधिकारी व इतर असोसिएशनचे पदाधिकारी

मा.खासदार श्री. संजयजी मंडलिकसाहेब यांनी पंचतारांकित औद्योगिक क्षेत्रात ईएसआय हॉस्पिटल सुरू केल्याबद्दल मा. विरेंद्र मंडलिकसाहेब यांचा मॅकच्या वतीने जाहीर सत्कार करताना मॅकचे पदाधिकारी

स्ट्राईव्ह प्रोजेक्ट

स्ट्राईव्ह प्रोजेक्ट अंतर्गत **M/s. PHOENIX INDUSTRIES** या कंपनीमध्ये
CNC PROGRAMMER CUM OPERATOR या ट्रेडच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांच्या
अप्रेंटिसशिप कामकाजाची पाहणी करताना मॅकचे पदाधिकारी व स्ट्राईव्ह कमिटी

स्ट्राईव्ह प्रोजेक्ट अंतर्गत मे. लक्ष्मी पंप्स प्रा.लि. या कंपनीमध्ये **WELDER** या ट्रेडच्या
माध्यमातून विद्यार्थ्यांचे अप्रेंटिसशिप काम सुरू

भावपूर्ण श्रद्धांजली

कै. मनोहर राधेश्याम शर्मा

संस्थापक अध्यक्ष, मॅक

मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशन ऑफ कागल-हातकणंगले (मॅक) चे संस्थापक अध्यक्ष **कै. मनोहर राधेश्याम शर्मा** यांचे दि. २० एप्रिल २०२४ रोजी आकस्मित दुःखद निधन झाले. त्यानिमित्त मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशन ऑफ कागल-हातकणंगले (मॅक) च्या वतीने त्यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण करताना मॅक पदाधिकारी, सत्यन शर्मा तसेच शर्मा परिवारातील सदस्य व मॅक मान्यवर सभासद बंधू-भगिनी

सहकार क्षेत्राचा 'मोकळा श्वास'

दीनानाथ ठाकूर
'सहकार भारती'चे राष्ट्रीय अध्यक्ष

केंद्र सरकारने सहकारी क्षेत्रासाठी स्वतंत्र मंत्रालयाची स्थापना केल्यानंतर एकेकाळी काही लोकांच्या हातात सामावलेले सहकार क्षेत्र आता विकासाच्या वाटेवर आहे. या क्षेत्रात कायदेशीर सुधारणा, नियम आणि कार्यप्रणालीतील सुधारणांबरोबरच व्यवसायासमोरची आव्हाने दूर करण्याची व्यवस्था देखील केली आहे. स्थानिक पातळीवर सहकारी सोसायटीच्या उत्पादनाला बाजार उपलब्ध करून देणे याचाही यात समावेश आहे. यासाठी तीन सहकारी सोसायट्यांची निर्मिती करण्यात आली असून त्याचा प्रभाव 'पॅक्स' पातळीपासून राष्ट्रीय स्तरापर्यंत पाहवयास मिळेल. अन्न सुरक्षेच्या दिशेने देखील सहकार क्षेत्र शेतीसाठी लागणारे प्रमुख घटक उपलब्ध करून देण्यापासून ते शेतीमाल साठवणूक करण्यासाठी गोदामांची निर्मिती करणे आणि अतिरिक्त उत्पादनाची निर्यात करण्याची योजना देखील फलद्रुप होताना दिसत आहे.

एकमेकांचा हात हातात घेऊन वाटचाल करणाऱ्या सहकार क्षेत्रासाठी सध्याच्या काळ क्रांतिकारी आहे, असे म्हटलं तर वावगं ठरणार नाही. काही काळापूर्वी कोणत्या ना कोणत्या कारणांमुळे सहकार क्षेत्रावरचा ढळणारा विश्वास आणि त्यागभावना आता नव्याने आणि जोमाने प्रस्थापित होताना दिसत आहे. सहकार क्षेत्रातील बहुप्रतिक्षित कायदा सुधारणा आणि आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या वापरामुळे ही बाब शक्य झाली आहे. या सुधारणांमुळे आतापर्यंत एका विशिष्ट चौकटीत वावरणाऱ्या सहकार क्षेत्राला एकप्रकारे मोकळे आकाशच मिळाले आहे. शेतकरी, गरीब, वंचित, महिला आणि तरुणांसाठी सहकारी क्षेत्रातील सुधारणा लाभदायी असल्याचे सिद्ध होत आहे. बियाणे, सेंद्रिय शेती आणि सहकारी उत्पादनांच्या निर्यातीसाठी नेमलेल्या राष्ट्रीय सहकारी सोसायट्या आता कॉर्पोरेट सेक्टरशी मुकाबला करण्यास सज्ज झाल्या आहेत. याप्रमाणे ग्रामीण विकासाच्या माध्यमातून अर्थव्यवस्था मजबूत करण्यासाठी सर्वाधिक योगदान याच क्षेत्राचे राहणार आहे. दुग्ध क्षेत्रातील सहकारी सोसायटी अमूल आणि फर्टिलाजझर क्षेत्रातील सहकारी सोसायटी इफको या

जागतिक पातळीवर बहुचर्चित ब्रँड म्हणून नावारुपास आल्या आहेत. देशातील एकुण फर्टिलायझर उत्पादन आणि वितरणात सहकार क्षेत्राची भूमिका महत्त्वाची आहे.

साखर उद्योगही मूठभर लोकांच्या हाती गेला होता आणि त्याचा हस्तक्षेप देशाच्या राजकारणात देखील सतत दिसायचा. त्यामुळे त्यात सुधारणा करण्याचा कधीही विचार केला गेला नाही. उत्तर भारतातील सहकारी कारखाने ही जवळपास बंदच पडली आहेत. काही क्षेत्र वगळता सहकाराचा प्रसार अन्य क्षेत्रात होऊ शकला नाही. त्याचवेळी बँकिंगपासून लहान मोठ्या क्षेत्रात सहकाराचा प्रभाव राहिला आहे. वास्तविक गेल्या ६०-६५ वर्षांत सहकार क्षेत्राचे महत्त्व ओळखण्याचाच प्रयत्न झाला नाही आणि हे कटूसत्य आहे. या क्षेत्राला प्रोत्साहित करण्यासाठी धोरण आखण्यासंदर्भात मागील सरकारची उदासिन भूमिका कारणीभूत होती. परंतु आता स्थितीत बदल झाला आहे.

मोदी सरकारने सहकारी क्षेत्रासाठी सर्वात महत्त्वाचे पाऊल टाकत सहकार मंत्रालयाची स्थापना केली. केंद्रीय मंत्री अमित शहा यांना यामंत्रालयाची जबाबदारी मिळाल्यानंतर या क्षेत्राची पकड आणखी मजबूत झाली आहे. एकेकाळी काही लोकांच्या हातात सामावलेले सहकार क्षेत्र आता विकासाच्या वाटेवर आहे. राज्यस्तरीय कनिष्ठ पातळीवरची संस्था प्राथमिक कृषी कर्ज सोसायटी (पॅक्स) शी संबंधित नियमांत बदल करण्यात आले आहेत. यानुसार शेतकऱ्यांसाठी त्यांचे दरवाजे चोवीस तास खुले राहतील. राज्यांनी देखील हे बदल सहजपणे स्वीकारले. सदस्यत्व अभियान राबविण्यात आले. डिजिटल क्रांतीचा लाभ घेण्यासाठी सहकार क्षेत्रात संगणक आणि इंटरनेचा वापर सुरू झाला. ग्राम पंचायत पातळीवरच्या सोसायट्या थेटपणे जिल्हा, राज्य आणि केंद्र सहकारी संस्थांशी जोडल्या गेल्या. चिठ्ठीची जागा ई मेलने घेतली आणि बटण दाबताच सहकारी सदस्यांच्या खात्यांत त्यांचा वाटा पोचू लागला.

सहकार क्षेत्रातील सुधारणांमुळे सहकारी संस्थांच्या व्यावसायिककार्यक्षेत्राचा देखील विस्तार झाला. या माध्यमांतून आज स्वयंपाकाचा गॅस, पेट्रोल पंप, बॅंकिंग मित्र, स्वस्त धान्य दुकान (पीडीएस) तसेच सार्वजनिक सेवा केंद्र आणि जेनेरिक औषधी केंद्र यासारख्या दोन डझनपेक्षा अधिक क्षेत्रांना प्राधान्य दिले जावू लागले आहे. सहकारी क्षेत्राचे दरवाजे सर्वांसाठी खुले केल्याने सदस्यत्व स्वीकारण्याबाबत उत्साह वाढला आहे. त्यामुळे लोकांना स्थानिक पातळीर रोजगार मिळत आहे. तसेच अन्य सहकारी संस्थांना अर्थसाह्य करण्याचा मार्ग देखील मोकळा झाला आहे. आजघडीला राष्ट्रीय सहकार विकास महामंडळ (एनसीडीसी) ची कर्ज देण्याची क्षमता २५ हजार कोटी रुपयांवरून १.२५ लाख कोटींवर पोचलीआहे.

सहकारी बँकांची देखील भरभराट होत आहे. त्यांच्यावरचे निर्बंध काढण्याबरोबरच त्यांच्यासाठी नियमावली देखील तयार करण्यात आली आहे. नवीन शाखा सुरू करण्याबरोबरच वन टाइम सेटलमेंटसारख्या सुविधा देखील त्यांना मिळणार आहेत. सहकारी क्षेत्रात कायदेशीर सुधारणा करण्याबरोबरच नियमांत सुधारणा आणि कार्यप्रणालीतील सुधारणांबरोबरच व्यवसायासमोरचे असणारे आव्हान दूर करण्याची व्यवस्था देखील केली आहे. स्थानिक पातळीवर सहकारी सोसायटीच्या उत्पादनाला बाजार उपलब्ध करून देणे याचाही यात समावेश आहे. यासाठी तीन सहकारी सोसायट्यांची निर्मिती करण्यात आली असून

त्याचा प्रभाव ‘पॅक्स’ पातळीपासून राष्ट्रीय स्तरापर्यंत पाहवयास मिळेल. अन्न सुरक्षेच्या दिशेने देखील सहकार क्षेत्र शेतीसाठी लागणारे प्रमुख घटक उपलब्ध करून देण्यापासून ते शेतीमाल साठवणूक करण्यासाठी गोदामांची निर्मिती करणे आणि अतिरिक्त उत्पादनाची निर्यात करण्याची योजना देखील फलद्रुप होताना दिसत आहे. एक लाख कोटी रुपये खर्चाच्या जगातील सर्वात मोठी साठवण क्षमता योजनेनुसार सहकार क्षेत्राच्या माध्यमातून गावागावात गोदामांची निर्मिती केली जात आहे. त्यामुळे पिक कापणीनंतर २७ टक्क्यांपर्यंतचे होणारे संभाव्य नुकसान कमी होण्यास मदत मिळणार आहे. कृषी क्षेत्रातील विकासाचा दर स्थिर होत असल्याचे पाहून सहकारक्षेत्र मत्स्य पालन, पशुपालन, दुग्ध क्षेत्राला देखील चालना देत आहे. मासेमारी आणि मेंढपाळांना शेतकरी म्हणून गृहित धरत त्यांना किसान क्रेडिट कार्ड दिले जात आहे. त्यांच्यासाठी प्राथमिक पातळीवर दोन लाख सोसायटी स्थापन करण्याची तरतूद आहे. या माध्यमातून त्यांना व्यवसाय करण्यासाठी माफक दरात कर्जाची सुविधा उपलब्ध होईल.

देशभरात सुमारे ८ लाख सहकारी सोसायट्या आहेत आणि त्याचे२९ कोटींपेक्षा अधिक सदस्य आहेत. एकूण ११ प्रकारच्या सहकारी समित्या आहेत आणि त्यात प्राथमिक समित्यांशिवाय ब्लॉक, तहसील, जिल्हा, राज्य आणि राष्ट्रीय पातळीवरील फेडरेशनबरोबरच जिल्हा आणि राज्यस्तरीय सहकारी बँकांचा समावेश आहे. यानुसार प्रजासत्ताक अर्थव्यवस्थेच्या माध्यमातून जगभरातील सर्वात मोठ्या लोकशाही देशाच्या विकासाची नवीन गाथा लिहिली जात आहे आणि ही बाब प्रत्येक व्यक्तीला विकासाच्या प्रवाहात सामील करत विकसित भारताचा मार्ग प्रशस्त करेल, यात तिळमात्र शंका नाही.

धोरण

दिलासादारक वेतनसुधारणा

अभिजित मुखोपाध्याय
ज्येष्ठ अर्थतज्ज्ञ

केंद्रीय ग्रामीण विकास मंत्रालयाने महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना (मनरेगा) च्या वेतनात सुधारणा केली. यानुसार वेगवेगळ्या राज्यांत सुमारे चार ते दहा टक्के वेतनवाढ करण्यात आली आहे. ही वाढ निवडणूक डोळ्यासमोर ठेऊन केल्याचेही काही जण म्हणत आहे. पण हा उद्देश असला तरी वेतन वाढविण्याचा निर्णय योग्य आहे आणि अशा वाढीची प्रतीक्षा बऱ्याच काळापासून होती. मजुरांना काही अंशी महागाईपासून दिलासा मिळणार आहे. मजुरी वाढल्याने विविध कल्याणकारी योजना यशस्वी करण्यात सहकार्य मिळेल आणि काही योजनांवरचा दबाव देखील कमी राहील. त्यामुळे ही नवीन किमान वेतन व्यवस्था लवकरच आकारास येईल, अशी आशा आहे.

केंद्रीय ग्रामीण विकास मंत्रालयाने महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना (मनरेगा) च्या वेतनात सुधारणा केली. यानुसार वेगवेगळ्या राज्यांत सुमारे चार ते दहा टक्के वेतनवाढ करण्यात आली आहे. अर्थात ही वाढ निवडणूक डोळ्यासमोर ठेऊन केल्याचेही काही जण म्हणत आहे. अर्थात हा उद्देश असला तरी वेतन वाढविण्याचा निर्णय योग्य आहे आणि अशा वाढीची प्रतीक्षा बऱ्याच काळापासून होती. मजुरांना काही अंशी महागाईपासून दिलासा मिळणार आहे.

वेगवेगळ्या राज्यांत वेगवेगळ्या दराने वेतन किंवा मजुरी वाढवताना स्थानिक पातळीवर दैनंदिन जीवनात येणारा खर्च हा प्रमुख आधार आहे. या वाढीनंतर मनरेगा कामगारांची हरियानात सर्वाधिक ३७४ रुपये आणि अरुणाचल प्रदेश आणि नागालँडमध्ये सर्वात कमी २३४ रुपये एवढी मजुरी निश्चित झाली आहे. सिक्कीमच्या तीन ग्राम पंचायतीच्या हद्दीत देखील मनरेगा कामगारांना ३७४ रुपये मिळतील. पश्चिम बंगालमध्ये तेरा रुपयांच्या वाढीसह २५० रुपये तसेच बिहारमध्ये १७ रुपयांच्या

वाढीसह मजुरी २२८ रुपये मजुरांना मिळणार आहेत. अर्थात मजुरीत वाढ करताना कोणकोणत्या आधारभूत घटकांचा विचार केला, हे मात्र स्पष्ट झालेले नाही. वाढीचा दर चार ते दहा टक्के असला तरी ही किमान वाढ आवश्यक होती हे सिद्ध झाले आहे.

ग्रामीण विकास आणि पंचायत राजच्या संसदीय स्थायी समितीच्या अहवालात म्हटले, विविध राज्यांत मनरेगाच्या मजुरीत बरीच तफावत दिसून येते. मजुरांना दिला जाणारा भत्ता हा सध्याच्या वाढत्या खर्चाच्या अनुरुप नाही, असेही समितीने म्हटले आहे. पण कालांतराने मजुरीत सुधारणा करताना या गोष्टींचा विचार करायला हवा. ज्या राज्यांकडे अधिक उत्पन्नांचे स्रोत आहेत, तेथे मजुरी अधिक मिळत असल्याचे दिसून येते. पण मजुरीत वाढ करताना राज्यांच्या स्थितीचे आकलन करू नयें, कारण मनरेगा ही भारत सरकारची योजना आहे. वेगवेगळ्या ठिकाणच्या खर्चात फरक आहे. मात्र मुलभूत गोष्टी जसे खाण्यापिण्याच्या वस्तू महाग होत आहेत आणि महागाईचे चटके सर्वत्रच बसत आहेत. त्यामुळे स्थायी समितीच्या प्रस्तावानुसार मजुरीतील तफावत देखील कमी करायंला हवी आणि त्यात समानता आणून योग्य रितीने वाढ करायला हवी. यानुसार मजुरांना आपल्या कुटुंबाचा उदरनिर्वाह योग्य रितीने करता येईल.

मजुरीच्या संदर्भात काही दिवसांपूर्वी एक बातमी आली. केंद्र सरकार आता किमान वेतनाच्या (प्रत्येक पातळीवर) च्या व्यवस्थेत बदल करत नवीन व्यवस्था आणण्याचा विचार करत आहे आणि त्यानुसार किमान मजुरी निश्चित करताना दैनंदिन खर्चाचे आकलन केले जाणार आहे. याकामी सरकार आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटनेसारख्या संस्थेची मदत घेण्याचा विचार करत आहे. विशेष म्हणजे यापूर्वी शेवटची वेतन सुधारणा २०१७ मध्ये झाली होती. यानुसारच किमान मजुरीचा दर निश्चित करण्यात आला. तसेच किमान मजुरी देण्याच्या नियमांचे पालन देखील योग्य रितीने केले जात नसल्याचे आढळून आले आहे. पण आता नव्या व्यवस्थेत यासंदर्भात ठोस तरतुदी करणे गरजेचे आहे. किमान मजुरी असो किंवा दैनंदिन खर्चाच्या हिशोबाने दिली जाणारी मजुरी असो कामगारांना जर योग्य मोबदला मिळाल नाही तर अशा व्यवस्थेचा उद्देशच अर्धवट राहिल. सध्या नव्या व्यवस्थेबाबत चर्चा सुरू आहे असून उदरनिर्वाह योग्य रितीने व्हावा आणि पालनपोषण चांगले होईल हाच आधार मजुरी निश्चित करताना राहिल, असे म्हटले जात आहे. याचाच अर्थ केवळ दोन वेळच्या भोजनासाठी सोय नाही तर घर, शिक्षण, आरोग्य या गोष्टींची देखील दखल घ्यावी लागणार आहे. मनरेगाची मजुरी ही ग्रामीण भागात काम करणाऱ्या लोकांसाठी मोठा आधार ठरत आहे. या कारणामुळे अनेक मजुरांना त्याचा फायदा मिळाला आहे. चांगल्या जीवनशैलीच्या हिशोबाने किमान मजुरीत निश्चित वाढ होईल, अशी अपेक्षा बाळगली जात आहे. आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटनेचे सहकार्य घेणे देखील उत्साहजनक आहे. कारण या संस्थेकडे जगभरातील अनुभव आणि विविध प्रकारचे संशोधन अहवाल आहेत. ग्रामीण व्यवस्थेसाठी नवीन आराखडा तयार केला जात असेल तर त्याला मनरेगा देखील जोडायला हवे. परिणामी मजुरी निश्चितीतील सध्याच्या उणिवा दूर करत नियमित रुपाने दुरुस्ती करता येऊ शकेल. सध्याच्या व्यवस्थेत या गोष्टींचा अभाव दिसून येतो. नव्या व्यवस्थेत उदरनिर्वाहासाठीचा खर्च आणि महागाई दर याचा ताळमेळ साधत तार्किक आधारावर मजुरीत बदल होत राहील.

कोरोनासारख्या महासाथीमुळे कामगारांची स्थिती शोचनीय झाली, यात कोणाचेही दुमत नाही. मात्र योग्य मोबदल्या दिल्यास आर्थिक विषमतेची दरी काही प्रमाणात कमी होईल आणि मजुरी वाढल्याने कामगारांची क्रयशक्ती देखील वाढेल. बाजारात पैसा आल्यास मागणी आणि उत्पादन क्षेत्रावर सकारात्मक परिणाम होईल. आपली अर्थव्यवस्था वेगाने वाढत असून त्यात मजुरांची मोठी भूमिका आहे. मात्र आर्थिक वृद्धीचा लाभ गरजुंपर्यंत पोचत नसल्याचे दिसून येत आहे. मजुरी वाढल्याने विविध कल्याणकारी योजना यशस्वी करण्यात सहकार्य मिळेल आणि काही योजनांवरचा दबाव देखील कमी राहील. त्यामुळे ही नवीन किमान वेतन व्यवस्था लवकरच आकारास येईल, अशी आशा आहे.

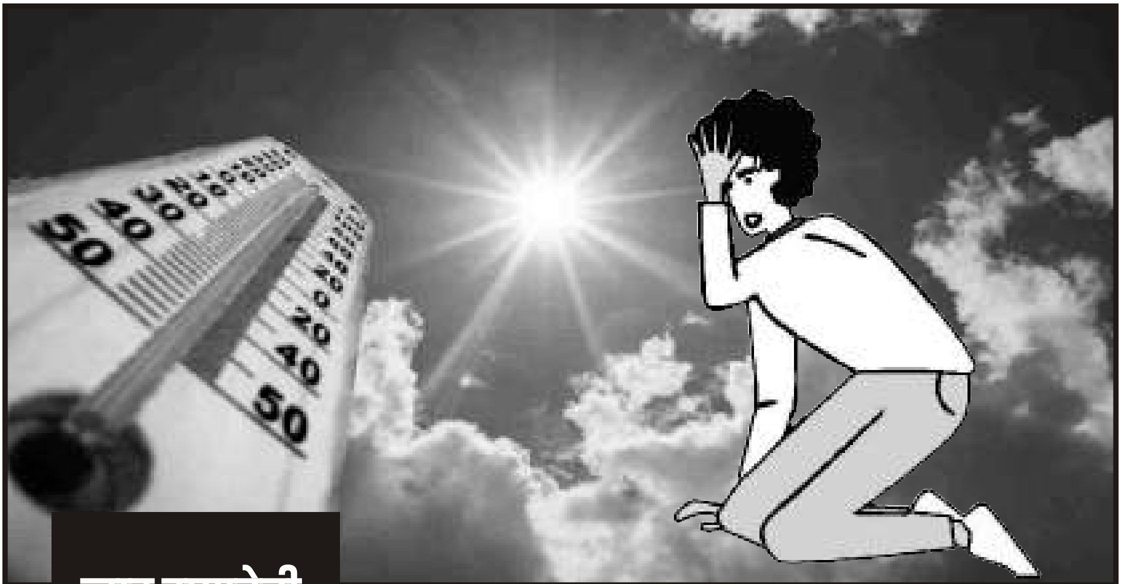

मेन स्टोरी

लाट उष्णतेची, गरज सजगतेची

रंगनाथ कोकणे
पर्यावरण अभ्यासक

दिवसामागून दिवस चालले, ऋतू मागून ऋतू... असे म्हणत असताना हवामान बदलांमुळे ऋतू तीव्र होताहेत, याचीही जाणीव मानवाला आता प्रकर्षाने होऊ लागली आहे. जागतिक तापमानवाढीच्या आजच्या काळात उन्हाळ्याचा ऋतू दाहक होत आहे. दीड-दोन दशकांपूर्वी तापमानाचा पारा चाळीशी पार गेला की ठळक बातमी व्हायची. आता तो पन्नाशीपर्यंत जात आहे. पाच ते दहा अंश तापमानातील वाढ ही मानवाबरोबरच पीकांसाठी, प्राणीमात्रांसाठी किती त्रासदायक ठरत असेल याबाबतचा गांभीर्याने विचार करणार आहोत का? एसीच्या रिमोटने दीड-दोन अंशांनी तापमान कमी करुन थंडगार वातावरणात बसून याचे उत्तर सापडणार नाही. त्यासाठी प्रदूषणकपात, वृक्षसंपदेत वाढ आणि निसर्गाचे दोहन शून्यावर आणणे गरजेचे आहे. निसर्गानुरुप जीवनशैली अंगिकारली नाही तर येणाऱ्या भविष्यात तापमानवाढीचे चटके मानवाला होरपळून टाकतील.

उष्णकटिबंधात येणाऱ्या भारतात दरवर्षी उन्हाळ्याचे एप्रिल आणि मे हे दोन महिने नागरीकांसाठी प्रचंड त्रासदायक ठरतात. विशेषतः जागतिक तापमानवाढीमुळे होणाऱ्या हवामान बदलांच्या काळात उन्हाळ्याची तीव्रता वाढत चालली आहे. साधारण १०-१५ पूर्वीचा काळ उठवून पाहिल्यास महाराष्ट्रात तापमानाचा पारा चाळीशीला गेला की माध्यमांमधून मथळे झळकताना दिसायचे. पण गेल्या पाच वर्षांमध्ये राज्यातील अनेक शहरांमध्ये-गावांमध्ये तापमान मार्चच्या उत्तरार्धात किंवा एप्रिलमध्येच चाळीशी गाठताना दिसत आहे. हवामान बदलाचे हे दृश्य परिणाम आहेत. यंदा विदर्भात तापमानाच्या पाऱ्यात वेगाने वाढ होत आहे. कमाल तापमानसह किमान तापमान देखील वाढत आहे. एप्रिलच्या पहिल्या आठवड्यामध्ये विदर्भात पारा ४२ अंश सेल्सिअस पलीकडे गेला आहे. भारतीय हवामान खात्याने आठवड्याच्या अखेरीस पावसाचा अंदाज व्यक्त केला असला तरीही उष्णतेच्या लाटेचा इशारा देखील दिला आहे. मंगळवारी (दि. २ एप्रिल रोजी) विदर्भात सर्वाधिक तापमानाची नोंद ब्रह्मपुरी येथे ४२.३ अंश सेल्सिअस इतकी करण्यात आली. तर वर्धा, यवतमाळ, वाशीम आणि अकोला शहरात तापमानाचा पारा ४१ अंश सेल्सिअस पेक्षा

अधिक होता. भारतीय हवामान खात्याने एप्रिल आणि मे महिन्यात तापमानात आणखी वाढ होण्याची इशारा दिला आहे. सरासरी पेक्षा तापमान अधिक राहण्याची शक्यता असल्याने यावर्षी विदर्भात तापमानाचा पारा ४५ अंश सेल्सिअसपेक्षा अधिक राहण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

देशभरात एप्रिल ते जून पर्यंत उष्णतेची लाट असण्याची शक्यता आहे. याचा मध्य व पश्चिम किनारपट्टीवर गंभीर परिणाम होण्याची शक्यता आहे.भारतीय हवामान विभागाने देशात येत्या काही दिवसात कमाल तापमानात २ ते ३ डिग्री सेल्सिअस वृद्धी होण्याचा इशारा दिला आहे. त्यामुळे येणारा काळ हा सर्वांनीच सजग राहण्याचा आहे. विशेषतः उष्माघातासारख्या संकटांपासून बचाव करण्यासाठी वैयक्तिक काळजी घेण्याबाबत कुचराई करणे जीवावर बेतू शकते.

उन्हाळ्यात एकीकडे तापमानाच्या वाढत्या पाऱ्याचा त्रास सोसतानाच पाणीटंचाईचा सामनाही मोठ्या लोकसंख्येला करावा लागतो. केंद्रीय जल आयोगाने जारी केलेल्या ताज्या आकडेवारीवर नजर टाकल्यास भारतातील नद्या सतत कोरड्या पडत आहेत, असे दिसून येते. महानदी आणि पेन्नारदरम्यान पूर्वेकडे वाहणाऱ्या १३ नद्यांमध्ये पाणी नाहीये. यामध्ये रुशिकुल्य, बहुदा, वनसाधरा, नागवली, शारदा, वराह, तांडव, एलुरु, गुंडालकम्मा, तामिलेरू, मुसी, पालेरू आणि मुनेरू यांचा समावेश होतो. आंध्र प्रदेश, तेलंगणा आणि ओडिशा या राज्यांतील ८६,६४३ चौरस किमी क्षेत्रातून वाहणाऱ्या नद्या थेट बंगालच्या उपसागरात येतात. या खोऱ्यातील शेतजमीन एकूण क्षेत्रफळाच्या सुमारे ६० टक्के आहे. उन्हाळा शिगेला पोहोचण्यापूर्वीच या नद्यांची परिस्थिती चिंताजनक बनली होती. या खोऱ्यातील महत्त्वाच्या शहरांमध्ये विशाखापट्टणम, विझियानगरम, पूर्व गोदावरी, पश्चिम गोदावरी, श्रीकाकुलम आणि काकीनाडा यांचा समावेश होतो. सद्यस्थितीत देशातील १५० प्रमुख जलाशयांमधील पाणी साठवण क्षमतेत ३६ टक्क्यांनी घट झाली आहे. त्याचवेळी, ८६ जलाशयांमध्ये ४० टक्के किंवा त्याहून कमी जलसाठा आहे. केंद्रीय जलआयोगाच्या माहितीनुसार, यापैकी बहुतेक जलाशये दक्षिणेकडील राज्ये, महाराष्ट्र आणि गुजरातमध्ये आहेत. देशातील ११ राज्यांमधील सुमारे २,८६,००० गावे गंगा खोऱ्यावर वसलेली असून तिथे पाण्याची उपलब्धता हळूहळू कमी होत आहे. कर्नाटक आणि तेलंगणासारखी राज्ये पावसाअभावी दुष्काळाच्या झळा सोसत आहेत. या भागातील ७.८ टक्के भाग हा अत्यंत दुष्काळी स्थितीत आहे. गंगा, ब्रह्मपुत्रा, सिंधू, कावेरी या खोऱ्यातील अनेक भागही दुष्काळाचा सामना करत आहेत. देशातील किमान ३५.२ टक्के क्षेत्र सध्या असामान्य ते विलक्षण दुष्काळाखाली आहे. यातील ७.८ टक्के क्षेत्र अतिदुष्काळी आहे.

महाराष्ट्राचा विचार करता राज्यातील तापमानात वाढ होत असल्याने बाष्पीभवनाचा वेग वाढला आहे. परिणामी, धरणांमधील पाणीसाठ्यात घट होत असून ऐन उन्हाळ्यात पिण्याच्या पाण्यासह सिंचनाच्या पाण्याचीही स्थिती बिकट बनण्याची शक्यता आहे. राज्यातील सहा महसूल विभागातील धरणसाठ्यात ४३.७८ टक्के पाणी शिल्लक राहिले आहे. गतवर्षी याच कालावधीत धरणसाठा ६०.५७ टक्के इतका होता. पुण्यासारख्या महानगराजवळील उपनगरांमध्ये पाणीटंचाई भीषण बनली आहे. पुणे विभागातील एकूण ७२० धरणांमध्ये गतवर्षी ७०.२८ टक्के पाणीसाठा शिल्लक होता. यंदा तो ४५.०७ टक्क्यांवर घसरला आहे. राखीव पाणीसाठ्यासह मुंबईला पाणीपुरवठा करणाऱ्या धरणातील पाणीसाठा हा जेमतेम जुलै अखेरपर्यंत मुंबईची तहान भागेल इतकाच आहे. जूनमध्ये पाऊस लांबणीवर गेल्यास १० ते १५ टक्के पाणीकपात करावी लागू शकते.

भारतात उन्हाळ्यातील तापमानावर आणि मान्सूनच्या पावसावर एल निनोचा प्रभाव राहतो. यंदा एल निनोची स्थिती किमान मे पर्यंत कायम राहण्याची शक्यता असल्याने भारतात यावर्षी अधिक उष्णता आणि उष्णतेच्या लाटेचे दिवस जाणवतील, असे सांगण्यात आले आहे. हवामान शास्त्रज्ञांचे म्हणणे आहे की २०२४ च्या मे-जूनमध्ये सर्व जुने उष्णतेचे रेकॉर्ड मोडले जाण्याची शक्यता आहे. कारण विषुववृत्तीय प्रशांत महासागरात अल निनोची स्थिती कायम आहे. त्याच वेळी, पॅसिफिक महासागराच्या तापमानात वाढ झाली आहे. गतवर्षीच्या मान्सूनवर एल निनोचा प्रभाव राहिल्यामुळे देशात समाधानकारक पाऊस न बरसल्यामुळे यंदा पाणीटंचाईचे संकट भेडसावणार आहे. पावसाअभावी उष्णता वाढली आहे. वाऱ्यांच्या वाढत्या वेगामुळे आता उष्ण हवेचा झोत जाणवू लागला आहे. ग्लोबल वॉर्मिंग आणि एल निनो या घटना याला कारणीभूत आहेत. भविष्यात उष्णतेची लाट आली तर त्याचे कारणही तेच असेल. कारण या दोन्ही कारणांमुळे जगभरात जमिनीवरील तसेच महासागरावरील तापमानात सातत्याने वाढ होत आहे.

हे झाले संकटाचे वास्तव ! या संकटाच्या कारणांमध्येच

उपायही दडलेले आहेत. म्हणजे असे की, वर्षानुवर्षे उन्हाळा तीव्र झाल्यामुळे पाणीटंचाई जाणवण्यामागे आपल्या जलनियोजनातील उणिवा आहेत. गेल्या १०० वर्षांच्या काळातील पावसाच्या नोंदी उपलब्ध असून एकही वर्ष पाऊस पडलाच नाही असे घडलेले नाही. पण तरीही दुष्काळाची समस्या सातत्याने जाणवते. कारण पडणाऱ्या पावसाचे नियोजन आपण आजही गांभीर्याने करत नाही. पाणी अडवा, पाणी जिरवा, मागेल त्याला शेततळे, जलयुक्त शिवार यांसारख्या योजना वेळोवेळी शासनाकडून राबवल्या जातात. त्यांची परिणामकारकताही दिसून येते. पण संकटाच्या तुलनेत अधिक प्रभावीपणाने उपाययोजना करण्याची गरज आहे. धरणांमधील गाळ काढून त्यांची साठवणूक क्षमता वाढवण्याबरोबरच बंदिस्त नलिकांमधूनच पाणी प्रवाहित करुन बाष्पीभवनाच्या समस्येवर मात करण्यापर्यंत अनेक उपाययोजना जलतज्ज्ञांनी आजवर सुचवून झालेल्या आहेत. धरणांच्या देखभाल-दुरुस्तीबाबतही अनेक अहवाल शासनाला दिले गेले आहेत. परंतु आजही याबाबत खूप मोठा पल्ला गाठण्याची गरज आहे. दुसरीकडे वैयक्तिक पाणी वापराबाबतचा ढिसाळपणा आणि बेजबाबदारपणा आजही कमी झालेला नाहीये. महानगरे-शहरांमधून रेनवॉटर हार्वेस्टिंगची सक्ती करुनही प्रत्यक्ष जमिनीस्तरावर त्याची अमलबजावणी पूर्णपणाने झालेली नाहीये. आकाशातून पडणारा पाऊस जमिनीत मुरवला नाही तर भूजलाची पातळी वाढणार कशी? पण त्याबाबत कठोरपणा दाखवण्याऐवजी भूजलाच्या पाण्यावर शहरांजवळ उपनगरांचा विकास बेसुमारपणे होत आहे. भूजलाच्या पाणीउपशातून उसासारखी पीके घेतली जात आहेत. निसर्गाचे हे दोहन शाश्वत कसे म्हणता येईल? परिणामी आज भूजलपातळी तळाशी गेल्यामुळे अनेक उपनगरांना, शहरांना टँकरद्वारे पाणीपुरवठा करावा लागत आहे. सिंगापूर, इस्राईलसारख्या देशांनी पाण्याच्या पुनर्वापराबाबतचे आधुनिक तंत्रज्ञान विकसित केले आहे. त्याचा वापर करुन आपण वाया जाणारे पाणी पुन्हा वापरात आणण्याऐवजी नद्यांचे प्रवाह बदलण्याचे हजारो कोटी रुपयांचे प्रकल्प राबवण्यात मग्न आहोत. त्यामुळे दरवेळी उन्हाळ्यात जलनियोजनाबाबत चर्चा करुन चालणार नाही तर आपल्याला सर्वसमावेशक धोरण ठरवावे लागणार आहे.

दुसरीकडे जागतिक तापमानवाढीच्या कारणांचा विचार केल्यास कमालीचे वाढलेले प्रदूषण, त्यातून वातावरणात मिसळले जाणारे मिथेनसारखे विषारी वायू, विकासाच्या वरवंट्याखाली होणारे निसर्गाचे दोहन आणि वृक्षसंपदेची-वनसंपदेची अपरिमित हानी ही ठळक कारणे दिसून येतात. याविषयी जागतिक पर्यावरण परिषदांपासून विविध व्यासपीठांवरुन अनेकदा चर्चा झाली आहे. पण या समस्येचे उत्तर एसीच्या रिमोटने दीड-दोन अंशांनी तापमान कमी करुन थंडगार वातावरणात बसून चर्चा करुन सापडणार नाही. त्यासाठी प्रदूषणकपात, वृक्षसंपदेत वाढ आणि निसर्गाचे संवर्धन करणे गरजेचे आहे. निसर्गानुरुप जीवनशैली अंगिकारली नाही तर येणाऱ्या भविष्यात तापमानवाढीचे चटके मानवाला होरपळून टाकतील.

‘मॅक’ची वार्षिक सभासद वर्गणी मिळणे बाबत

महोदय,

‘मॅक’च्या सभासद बंधू-भगिनींना विनंती करण्यात येते की, ज्या सभासदांची **वार्षिक सभासद वर्गणी** संस्थेकडे जमा करावयाची राहिलेली आहे अशा सभासदांनी **लवकरात-लवकर मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशन ऑफ कागल-हातकणंगले** या नावाने चेक काढून संस्थेमध्ये जमा करून संस्थेस सहकार्य करावे ही नम्र विनंती.

कळावे,

आपले विश्वासू,

श्री. सुरेश क्षीरसागर	**विठ्ठल पाटील**	**श्री. मोहन कुशिरे**	**श्री. हरिश्चंद्र धोत्रे**
ऑन. ट्रेझरर	ऑन. सेक्रेटरी	उपाध्यक्ष	अध्यक्ष

पॉलिटिक्स

बदललेली लोकशाही

योगेश मिश्र
ज्येष्ठ पत्रकार-विश्लेषक,
लखनऊ

नव्या युगात पार पडणाऱ्या सार्वत्रिक निवडणुकांमध्ये अनेक जुन्या गोष्टी काळाच्या पडद्याआड गेल्याचे दिसत आहे. विशेषतः लोकशाहीचे आधारस्तंभ असणाऱ्या अभिमान वाटावा अशा गोष्टी आता दिसत नाहीत. नीतिमत्ता, राजकीय सिद्धांत, विचारसरणी, मूल्य, निष्ठा, संस्कार आता शोधूनही सापडत नाहीत. या गोष्टी आऊट ऑफ फॅशन झाल्या आहेत. निवडणुकीतून तर या बाबी बादच झाल्या आहेत. तो मुद्दा उपस्थित करणे म्हणजे हसे करून घेण्यासारखेच आहे. कोणताही टिव्ही चॅनेल असो त्यावर विश्लेषक, प्रचारक या मुद्यावर बोलत नाहीत. कोणी विचारही करत नाही. आज इन्फ्लूएंझर आहेत, स्टार प्रचारक आहेत, परंतु गंभीर चर्चा दिसत नाही. घोषणा आहेत, नारेबाजी आहे, परंतु विचाराची बैठक हरविली आहे.

देशातील अनागोंदी, गैरप्रकार, गैरवर्तणुकीच्या केंद्रस्थानी कोण असते? नेता की जनता? अर्थात कोणीही सोम्यागोम्या नेता होऊ शकत नाही, कारण आपण त्यांना घडवत असतो. कोणताही नेता सहज निवडणूक जिंकत नाही, त्याला आपण जिंकून देत असतो. आता विचार, संस्कारांनी तर गाशा गुंडाळला आहे अशी ओरड सर्वदूर दिसते; पण मग आपण काय करतोय? गुन्हेगार राजकारणात आले तर त्यांना का निवडून दिले? जाहीरनामे पोकळ असल्याचे ठाऊक असूनही त्याला ग्राह्य का धरले? क्षणाक्षणाला निष्ठा बदलणाऱ्या लोकांना आपण डोक्यावर का बसवून घेतले? लोकशाहीचा उत्सव सुरू होताच, अशा चर्चांना उधाण येते.

देशातील सर्वात मोठी निवडणूक होत आहे. सगळीकडचे राजकीय वातावरण तापलेले आहे. प्रामुख्याने राजकीय पक्ष, उमेदवार आणि नेत्यांची वर्दळ सुरू आहे. सर्वकाही नाविन्यपूर्ण पाहवयास मिळत आहे. टेक्नॉलॉजी,

कम्युनिकेशनमध्ये झालेल्या क्रांतिकारी बदलाचा परिणाम होणे स्वाभाविक आहे. आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स, फेस रिकग्निशन, सोशल मीडिया, इन्फ्लूएंजर आदींचा पुरेपूर वापर केला जात आहे. नेते आणि राजकीय पक्षांना प्रचारात मदत करण्यासाठी या गोष्टी उपलब्ध झाल्या. मात्र दुसरीकडे अनेक जुन्या गोष्टी देखील काळाच्या पडद्याआड गेल्या. लोकशाहीचे आधारस्तंभ असणाऱ्या अभिमान वाटावा अशा गोष्टी आता दिसत नाहीत.

नीतिमत्ता, राजकीय सिद्धांत, विचारसरणी, मूल्य, निष्ठा, संस्कारआता शोधूनही सापडत नाहीत. या गोष्टी आऊट ऑफ फॅशन झाल्या आहेत. निवडणुकीतून तर या बाबी बादच झाल्या आहेत. तो मुद्दा उपस्थित करणे म्हणजे हसे करून घेण्यासारखेच आहे. कोणताही टिव्ही चॅनेल असो त्यावर विश्लेषक, प्रचारक या मुद्यावर बोलत नाहीत. कोणी विचारही करत नाही. आज इन्फ्लूएंझर आहेत, स्टार प्रचारक आहेत, परंतु गंभीर चर्चा दिसत नाही. घोषणा आहेत, नारेबाजी आहे, परंतु विचाराची बैठक हरविली आहे. संस्काराचे तर काय विचारावे. इतिहासाच्या पुस्तकातच ते पाहवयास मिळेल. राजकारण आणि संस्कार हे दोन ध्रुव झाले आहेत. पूर्वी एखादा नेता विचाराचा पाईक असे. एखादा मतदारसंघ हा एखाद्या विशिष्ट विचारांचा गड मानला जायचा. तेथे त्याच विचाराचा पुरस्कार करणारा आणि वाद घालणारा नेता किंवा पक्ष जिंकून यायचा. आता मात्र तसे दिसत नाही. आता नेते चपला आणि कपडे बदलतात, तसे पक्ष बदलत असतील तर विचारांचे काय घेऊन बसलात.

वास्तविक आया राम, गया राम हा आजचा ट्रेंड नाही. तो ५७ वर्षांपूर्वी म्हणजेच १९६७ मध्ये सुरू झाला होता. एवढेच नाही तर आमची ग्रँड ओल्ड पार्टी म्हणजेच काँग्रेसमध्ये फूट पाडत या संकल्पनेची पायाभरणी अगोदरच झाली. आता ती चांगलीच बहरली आहे आणि सर्वच त्याचा आनंद घेत आहेत. पक्षीय निष्ठा, विचारंप्रती कटिबद्धता या गोष्टी मागच्या सात दशकांत इतिहासजमा झाल्या. राजकारणातील 'बाहुबली' देखील जोरात आहेत. हा एक मोठा गंभीर प्रश्न आहे. जगातील सर्वात मोठ्या लोकशाही आणि राजकारणात गुन्हेगारांचे मिश्रण आहे. ते देखील खुलेआम आणि जनता पुरस्कृत.

राजकारणात गुन्हेगारांचा शिरकाव होणार नाही, असे घटना निर्मात्यांना वाटले. राजकारण हे सभ्यतेचे ठिकाण असेल, असे वाटले. म्हणूनच गुन्हेगारांना राजकारणात येण्यापासून पायबंद घालणारी कोणतिही व्यवस्था विकसित केली गेली नाही. मात्र १९५१ च्या लोकप्रतिनिधी कायद्याने शिक्षा भोगलेल्या व्यक्तीला निवडणुकीत उभे राहता येणार नाही, अशी व्यवस्था केली. प्रारंभीच्या काळात गुन्हेगारांनी नेत्यांचा बुरखा घातलेला नव्हता, मात्र आणीबाणीनंतर निवडणुकांत कलंकित उमेदवारांची संख्या वाढू लागली. सर्वोच्च न्यायालयाच्या सांगण्यानुसार, १९८३ मध्ये राजकारणाचे गुन्हेगारीकरण या मुद्यावर व्होरा समितीची नियुक्ती करण्यात आली. मात्र राजकारण आणि कलंकित व्यक्ती यांची फारकत होण्याऐवजी ते हातात हात घेऊन चालू लागले. ही मैत्री अजोड आघाडी झाली. न्यायालयाने अनेक आदेश दिले, निवडणुकीत सुधारणा करण्याचे निर्देशही दिले, मात्र आजही सक्षम व्यवस्था तयार होऊ शकली नाही. आजपर्यंत कोणत्याही निवडणुकीत कोणत्याही राजकीय पक्षाने राजकारणातील गुन्हेगारी संपविण्याबाबत हमी दिलेली नाही. २०१९ मध्ये संसदेत निवडून आलेल्या खासदारांत ४३ टक्के खासदार कलंकित होते आणि त्यांच्याविरुद्धचे खटले प्रलंबित होते. खटला प्रलंबित असेल आणि शिक्षा जोपर्यंत होत नाही, तोपर्यंत संबंधित व्यक्तीला निवडणुक लढण्यापासून कोणीही रोखू शकत नाही, असे कायदा सांगतो. परिणामी अनेक वर्षे न्यायालयात खटले सुरू आहेत आणि निवडणूक लढल्या जातात आणि जिंकल्याही जातात.

वास्तविक एखाद्या पक्षाच्या जाहीरनाम्यात गुन्हेगाराविरुद्ध कारवाईचे किंवा अशा कलंकित लोकांना तिकीट न देण्याची हमी जरी दिली तरी काय होते? आश्वासने तर आश्वासने असतात. ही परंपरा पूर्वापार चालत आली आहे. प्रत्येकवेळी जाहीरनाम्यात आश्वासनांची मोठी यादी असते. मात्र त्यासाठी कोणालाही जबाबदार धरलेले नसते. त्याची अंमलबजावणी होते की नाही याबाबत कोणीही देखरेख ठेवत नाही. निवडणूक आयोग कायदेशीररित्या जबाबदार नाही. एखादा सामान्य करार मोडला किंवा तोडला तर तो गुन्हा मानला जातो. मात्र पक्ष अणि जनता यांच्यात निवडणुकीच्या काळात झालेला सामाजिक कराराला काही कालमर्यादाच नाही आणि त्याचे पालन होईलच असेही नाही.

अशा विचित्र स्थितीविरुद्ध सर्वोच्च न्यायालयात याचिका दाखल झाली. यावेळी न्यायाधीश एच.एल. दत्तू आणि अमिताब रॉय यांच्या पीठाने सुनावणी करताना एखाद्या राजकीय पक्षाने आश्वासनाचे पालन न केल्यास त्यासंबंधी कारवाई करण्याबाबत कोणतिही तरतूद कायद्यात नसल्याचे सांगितले. न्यायव्यवस्था ही राजकीय व्यवस्थेत निर्माण होणाऱ्या प्रत्येक समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी जबाबदार नाही, असे एका तत्कालिन सरन्यायाधीशांनी म्हटले होते. तरीही जाहीरनाम्याच्या मुद्यावर निवडणूक आयोगाला न्यायालयाने काही निर्देश दिले. आयोगाने देखील त्यास आचारसंहितेला जोडले. आचारसंहिता देखील दात नसलेला सिंह असून त्याचे उल्लंघन केल्यास संबंधिताविरुद्ध ठोस कारवाई करण्यास आयोगाला अधिकार नाहीत. अशा पार्श्वभूमीवर गेल्या दहा वर्षांत काश्मीरपासून ते तोंडी तलाकपर्यंत काही मोठे आणि गंभीर आश्वासने पूर्ण झाली आहेत. सर्वात मोठा प्रश्न असा की, देशातील गैरप्रकाराला कोण जबाबदार, जनता की नेता? आचार–विचार तर गायब झाले आहेत. आपण काहीच करू शकत नाहीत. गुन्हेगार राजकारणात आले आहेत, तर आपण त्यांना का निवडून दिले. जाहीरनामे तथ्यहिन आहेत. तरीही आपल्याला ते भावतात. आज एका पक्षात तर उद्या दुसऱ्या पक्षात जाणाऱ्या नेत्यांना आपण भरघोस मतांनी निवडून देतो. निवडणूक तर समाजाचा आरसा आहे. आपल्याला इच्छा असणाऱ्या लोकांना आपण निवडून देतो. आपण मतदान नाही केले तरी नकळतपणे पर्याय निवडून देत असतो. लक्षात ठेवा, १८११ मध्ये फ्रेंच तत्त्ववेत्ता जोसेफ मॅसरे यांनी सांगितलेले एक प्रसिद्ध वाक्य आहे, ''आपल्याला आपल्या पात्रतेनुसार सरकार लाभत असते.''

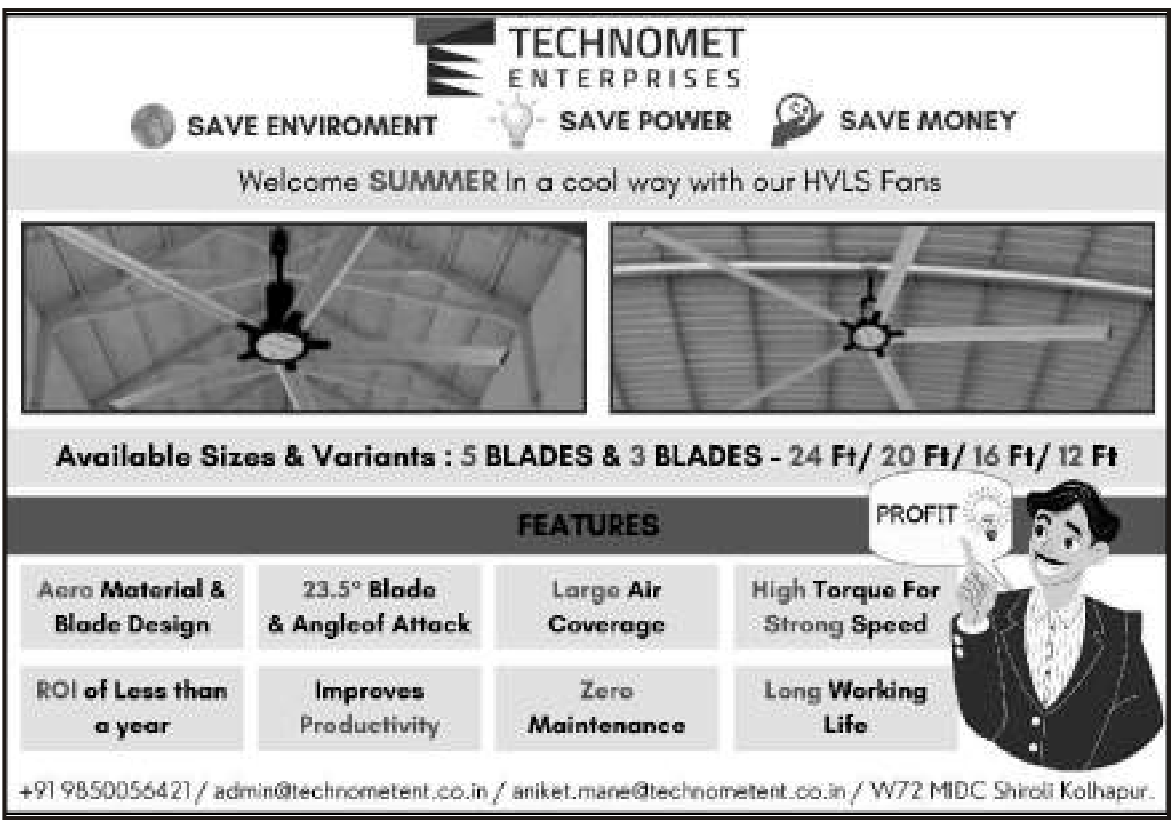

दृष्टिक्षेप

बंगळुरूचा इशारा

सुनीता नारायण
ज्येष्ठ पर्यावरणतज्ज्ञ, नवी दिल्ली

(लेखिका सेंटर फॉर सायन्स अँड एन्व्हायर्नमेंट (सीएसई)च्या संचालिका आहेत.)

देशातील बहुतांश महानगरांना पाणीटंचाईच्या झळा बसत आहेत. पावसाचा लहरीपणा आणि शहरी नियोजनाचा अभाव यामुळे ग्रामीण भागाबरोबरच शहरातील नागरिकही पाण्यासाठी टँकरसमोर रांगा लावताना दिसत आहेत. आयटी हब म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या बंगळूरमधील पाणीप्रश्न हा दिवसेंदिवस गंभीर होत आहे. मध्यंतरी पावसाच्या पाण्यात अडकणाऱ्या या शहरातील पाणीप्रश्न गंभीर बनला आहे. पण बंगळुरुसारखे संकट अन्य शहरातही उद्‍भवू शकते. पाणी अणि सांडपाणी व्यवस्थापनाशी जोडलेल्या या व्यवस्थेत आमुलाग्र बदल घडवून आणण्याची गरज आहे आणि त्याची किती शक्यता आहे, हे समजून घेण्यात आपण कमी पडत आहोत.

काही वर्षांपूर्वी बंगळूर शहरात 'इक्सक्रीटा मॅटर्स' वर एक अहवालप्रसिद्ध केला आणि यानिमित्त शहरातील पाणी आणि सांडपाणी व्यवस्थापन पाहणाऱ्या एका अभियंत्यांच्या टीमबरोबर आवेशपूर्ण सुरू असलेल्या चर्चेत सहभागी झाले होते. या चर्चेचा केंद्रबिंदू पाणी व्यवस्थापन आराखडा हा होता. पण आमच्या अभ्यासानुसार अभियंत्यांनी मांडलेला आराखडा शाश्वत आणि परवडणारा नव्हता. अर्थात त्या टिममधील अभियंते आमचे म्हणणे मानण्यास तयार नव्हते. त्यांच्या मते, पाइपलाइनच्या माध्यमातून सुमारे शंभर किलोमीटर अंतरावरील कावेरी नदीचे पाणी शहरात आणण्यात आम्ही यशस्वी ठरलो आहोत आणि त्यामुळे नागरिकांना काळजीचे काहीच काम नाही. त्यांच्या मते, शहरातील पाणी व्यवस्थापन नियंत्रणात आहे. वास्तविक हे अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचे शहर सध्या गंभीर पाणी टंचाईचा सामना करत आहे. अशावेळी या मंडळींनी अन्य पर्यायांवर पुनर्विचार करून त्यावर नव्याने काम करण्याची गरज निर्माण झाली आहे. परिणामी अन्य शहरांप्रमाणेच बंगळूर शहराची अवस्था झाली असून त्यानेही आरशात पाहण्याची

गरज आहे. सद्यस्थितीत अभियंत्यांच्या टीमने तयार केलेली खर्चिक पाणीपुरवठा योजना ही किती चुकीची आहे, हे लक्षात घेतले पाहिजे. हवामान बदलाचे संकट असताना ही स्थिती आणखीच चिंताजनक होणार आहे. कारण प्रचंड पाऊस पडण्याबरोबरच त्यात बदलही पाहवयास मिळणार आहे.

पूर्वी बंगळूरलगतच्या तलावांच्या साखळीच्या माध्यमातून शहराला पुरवठा व्हायचा. पावसाचे पाणी यात जमा व्हायचे आणि त्याचवेळी ते पुराची तीव्रता कमी करायचे. त्याला नियोजनबद्धरित्या तयार करण्यात आले होते. कालांतराने या नियोजनावर आणखी संशोधन करण्यात आले. त्यानुसार पहिली पाणीपुरवठा योजना सुरू केली. ती योजना शहरापासून दूर १८ ते २० किलोमीटर अंतरावरील अर्कवती नदीवरील हेसरघट्टा धरणांशी संबंधित होती आणि पुढे ३५ ते ४० किलोमीटर अंतरंवरील टीजी हल्ली धरणाला ही योजना जोडली. मात्र या गोष्टी पुरेशा नव्हत्या. १९७४ च्या काळात महत्त्वकांक्षी कावेरी पाणीपुरवठा योजना पहिल्यांदा मांडण्यात आली. यानुसार पाण्याला सुमारे ४९० मीटर उंचीपर्यंत उपसण्याची योजना होती अणि त्याला शंभर किलोमीटरपर्यंत नेण्याचे नियोजन होते. मात्र शहरातील अभियंत्यांशी चर्चा केली तेव्हा ते प्रकल्पाच्या चौथ्या टप्प्यात होते. मी म्हटल्याप्रमाणे, त्यांना या प्रकल्पात कोणतीही त्रुटी वाटत नव्हती आणि काळजीही नव्हती. त्यांना साधारणत: दहा वर्षांपूर्वी लांब पल्ल्यांपर्यंत पाणी नेण्याच्या खर्चाबाबत विचारणा केली होती. कारण शहरात पाणी नेण्यासाठी प्रचंड वीज लागणार होती.परिणामी अगोदरच डबघाईला आलेल्या पाणी पुरवठा आणि मलनिस्सारण मंडळाची स्थिती आणखीच खराब होणार होती.

जसजसे अंतर वाढत गेले, तसतसे पाण्याची नासाडी वाढत गेली.अधिकृत सुत्रांनुसार, दहा वर्षांपूर्वीपर्यंत पाणी वाया जाण्याचे प्रमाण ४० टक्के होते. याचाच अर्थ लोकांपर्यंत पोणी पोचवण्याचा खर्च हा अधिक राहत होता आणि तुलनेने आर्थिक स्थिती देखील सक्षम नव्हती. मात्र वरवर हे सर्वकाही आलबेल वाटत होते. शहराने आपल्या नागरिकांना शंभर टक्के पाणी देण्याची हमी दिली होती आणि त्यानुसार समस्या कितीही आल्या तरी कावेरीच्या चौथ्या टप्प्यांपर्यंत त्याचा निपटारा केला जाईल, असे संकेत दिले होते. परंतु आपण काही गोष्टींची आणि तथ्यांची जाणीव करून दिली तरीही त्याबाबत ते फारसे गंभीर नव्हते. पहिले म्हणजे शहर आणि परिसरात पाण्याचा वाढता वापर आणि त्याप्रमाणात पाणीपुरवठ्याची स्थिती वाटते तेवढी चांगली नसणे. दुसरे म्हणजे शहर वेगाने वाढत असताना आणि या विकासाचा वेग पाहता पाणी आणि सांडपाणी व्यवस्थापन याचा पायाभूत आराखडा तातडीने तयार करणे आवश्यक होते. सध्याचा आराखडा या विकासाशी ताळमेळ बसवणारा नव्हता. तिसरे आणि महत्त्वाचे नाल्याच्या पाण्यावर प्रक्रिया न करणे. साहजिकच परिसरातील तलाव आणि सरोवरात पाणीप्रदूषण वाढू लागले. अर्थात अभियंते भविष्यातील स्थितीवरून आशावादी होते. त्यांच्या मते, त्यांनी उपलब्ध तंत्रज्ञानाचा वापर करून दररोज ७२ कोटी लीटर सांडपाण्यांवर प्रक्रिया करण्याचे व्यवस्थापन केले आणि यानुसार तंत्रज्ञानाच्या मदतीने सर्वप्रकारच्यां घाण पाण्यावर प्रक्रिया करता येईल. पण या प्रक्रियेचा निम्म्यापेक्षा कमीच क्षमतेने वापर केला जात असल्याचे निदर्शनास आणून दिल्यानंतर त्यांनी काही काळापुरती संयम ठेवा आणि लवकरच पाणीपुरवठ्याची व्याप्ती वाढेल आणि सर्वकाही व्यवस्थित होईल, असा विश्वास व्यक्त केला.

आता आजच्या स्थितीवर प्रकाश टाकू. २०१० मध्ये शहरातील पाण्याची गरज सुमारे प्रतिदिन ११२.५ कोटी लिटर अशी होती आणि ती आता दुप्पटीने वाढत प्रतिदिन २६० कोटी लिटर झाली आहे. कावेरीकडून आजही निम्मी तहान भागविली जाते आणि अन्य पाण्याचा पुरवठा जमीनीतूनच केला जातो. दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे झाल्यास मागणीत वाढ झालेली असताना तुलनेने पुरवठा कमी राहत आहे आणि अशावेळी पाणी पुरवठा निश्चित करण्यासाठी आणखी खोलवर जाण्याशिवाय पर्याय नाही. बेभरवशाच्या पावसामुळे पाण्याचे स्रोत कोरडे पडत आहेत. मात्र दुर्देवाने पाईपलाइनचे स्वप्न दाखविणारे आणि ते विकणारे या संकटाचे आकलन करू शकत नाहीत. शहरातील प्रमुख पाणी व्यवस्थापक आता कावेरी प्रकल्पाच्या पाचव्या टप्प्याचा मुद्दा मांडत आहेत. त्यांच्या मते, या टप्प्याची सुरुवात लवकरच होईल आणि त्यामुळे पाण्याशी संबंधित काळजी लवकर दूर होईल, असा त्यांचा दावा आहे.

सांडपाणी आणि नाल्याच्या पाण्याचे वाढते प्रमाण पाहिले तर पायाभूत आरखड्याची गरज ही दुपटीपेक्षा अधिक झाली आहे.केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या २०२१ च्या संशोधनानुसार, शहरात दररोज १६६.८ कोटी लिटर सांडपाण्यावर प्रक्रिया करण्याची क्षमता विकसित केली. मात्र त्या या क्षमतेचा वापर हा ५०

टक्क्यांवरच स्थिरावला आहे. दुसऱ्या शब्दांत सांगायचे झाल्यास अधिक सांडपाणी रोखले जात आहे परंतु पाण्याची गरज दुप्पट झाल्याने घाण पाण्याचे प्रमाणही तितकेच वाढले आहे. त्यामुळे बहुतांश घाण पाणी थांबवण्यात अपयश येत आहे आणि त्यावर प्रक्रिया देखील होताना दिसून येत नाही. अर्थात तुम्ही अभियंत्यांशी चर्चा केली तर काही दिवसांसाठीच ही अडचण असून ती लवकरच दूर होईल, असे छातीठोकपणे सांगितले जाते. सर्व घरांना पाइपलाईनने जोडले जाईल, घाण पाणी अडवले जाईल आणि त्याच्यावरप्रक्रि या करून ते पाणी पुन्हा नदीत सोडले जाईल आणि विशेष म्हणजे हा बदल एखाद्या चमत्कारापेक्षा वेगळा नसेल, असे ते सांगतात.

पाणीपुरवठ्याशी संबंधित योजनांची खरी समस्या इथेच दडलेलीआहे. पाणी अणि सांडपाणी व्यवस्थापनाशी जोडलेल्या या व्यवस्थेत आमुलाग्र बदल घडवून आणण्याची गरज आहे आणि त्याची किती शक्यता आहे, हे समजून घेण्यात आपण कमी पडत आहोत. या व्यवस्थेत सुधारणा करण्यासाठी सांडपाणी अडविण्याची गरज आहे. वास्तविक बंगळूरमध्ये पुरेसा पाऊस पडतो आणि या ठिकाणी अनेक तलाव आहेत आणि ते पावसाचे पाणी जमीन मुरविण्यासाठी ते तलाव उपयुक्त ठरतात. अशावेळी भूजल स्थिती सुरक्षित राहू शकते. जर असे घडले तर प्रचंड पावसात शहरातील श्रीमंत लोकांना आणि नागरिकांना पुरातून वाचण्यासाठी पोहण्याची गरज भासणार नाही. पावसाचा प्रत्येक थेंब हा दुष्काळाच्या काळात उपयुक्त ठरणार आहे.

अशावेळी शहरातील घाण पाणी बाहेर काढणाऱ्या प्रक्रियेचेव्यवस्थापन हे वेगळ्या मार्गाने करता येणे शक्य आहे. पाइपलाईनने सांडपाणी नेण्यावर विश्वास ठेवण्याऐवजी त्या पाण्याचा प्रत्येक थेंब हा टँकरद्वारे गोळा केला जाईल आणि त्यावर प्रक्रिया करून तो तलावात सोडला जाईल आणि पुन्हा त्याचा वापर केला जाईल, अशी व्यवस्था करायला हवी. यासाठी पाणी व्यवस्थापन पाहणाऱ्या अभियंत्यांनी हे वास्तव जाणून घ्यायला हवे आणि भविष्यातील पाणी व्यवस्थापनाबाबत पुनर्विचार करायला हवा. ही केवळ बंगळूरचीच कहानी नाही. त्या शहराची अशी बिकट स्थिती असली तरी अशी स्थिती भविष्यात आपल्यासमोर देखील उभा राहू शकते.

खटक्यावर बोट
ठेवायची आता गरजच नाही
टाकी भरली की पाण्याची मोटर आपोआप बंद...
संपत आली की मोटर आपोआप सुरु !
शिवाय मोटरला संरक्षणही !

ती तुमचं ऐकणार
जाग्यावरूनच आदेश द्या
असाल तिथून आदेश द्या...
ॲटोमॅटीक तंत्राने लाईट, टीव्ही, एअरकंडिशनर ,
पाण्याची मोटर इ. चालू किंवा बंद करा !

स्पेशल ऑफर !

मोटर ऑटो स्वीच
2999**/-
रुपयांमध्ये फक्त !

घर ॲटोमॅटीक बनवा
3999**/-
रुपयांमध्ये फक्त !

**T & C apply
*ऑफर कालावधी मर्यादित

अधिक माहितीसाठी संपर्क :
92 60 70 1000

Smart Art World
Home automation

169, ई वॉर्ड, जिओ लाईफ लगत,
हॉटेल वृषाली जवळ,
ताराबाई पार्क, कोल्हापूर

विनम्र आवाहन

नमस्कार !

उद्योजक मित्र हो, सातत्याने गेली 16 वर्षे आपल्या समोर चाललेला आपल्या असोसिएशनचा प्रवास एका स्वप्नपूर्तीच्या टप्प्यावर येऊन पोहोचला आहे. संस्थेने पसरलेल्या विशाल पंखावर आता फुंकर मारुन जीव ओतायचा आहे. आपल्याला अतिभव्य अशा नूतन इमारतीचा संकल्प करायचा आहे.

सध्याच्या आपल्या कार्यालयाशेजारीच एक भव्यदिव्य वास्तुरेखांकन आम्ही बनवलेले आहे. हे रेखांकन बनवताना भविष्यात लागणाऱ्या उद्योजकांच्या सर्व गरजांचा विचार केलेला आहे. नूतन वास्तूमध्ये उद्योगाच्या सोईसाठी एक भव्य सभागृह, संस्थेसाठी सुसज्ज ऑफीस, ग्रंथालय, उद्योजकांसाठी कॅन्टीन, गेस्ट साठी कॅफेटेरिया, आवश्यक गोष्टींसाठी दुकाने, विविध ऑफिसेस, बँक तसेच सर्व उद्योगातील कुशल कामगारांची गरज लक्षात घेऊन "कौशल्य विकास केंद्र" करण्याचा मानस केला आहे. या केंद्रासाठी लागणाऱ्या मशीन्स व टुलरुमचा देखील विचार केलेला आहे. सदर वास्तुच्या स्वप्नपूर्ततेसाठी आपल्याच लोकांकडून आर्थिक मदत जमा करावयाची आहे. यासाठी आपल्या सारख्या दानशूर व्यक्तिंकडून आम्ही मदतीची अपेक्षा करीत आहोत. आपण दिलेल्या एका दान-पाकळीने या फुलाला आकार येणार आहे. आपण आपल्याच नावाने, अथवा आस्थापनेच्या नावाने किंवा आपल्या प्रियजनांच्या नावाने देणगी देऊ शकता. सदरची देणगी ही इन्कमटॅक्स नियमानुसार 80 G व CSR या दोन्हीसाठी पात्र असून संस्थेला 80 G व CSR ही दोन्ही सर्टिफिकेट नोंदणीकृत मिळालेली आहेत.

आपण एखाद्या भागाचा खर्च देखील उचलू शकता. आपल्या माहिती करिता सदर कामाचे रेखांकन व खर्चाचे अंदाज पत्रक सोबत देत आहोत. आपली ही मदत संस्थेच्या इतिहासात कायमचीच कोरली जाणार आहे व येणाऱ्या नवउद्योजक पिढ्यांना तो एक आदर्श व प्रेरणास्त्रोत असेल.

श्री. सुरेश क्षीरसागर	श्री. विठ्ठल पाटील	श्री. संजय जोशी	श्री. मोहन कुशिरे	श्री. हरिश्चंद्र धोत्रे
ऑन. ट्रेझरर	ऑन. सेक्रेटरी	बिल्डींग कमिटी-अध्यक्ष	उपाध्यक्ष	अध्यक्ष
8308949500	9881204647	9225803098	9604112341	9422412903

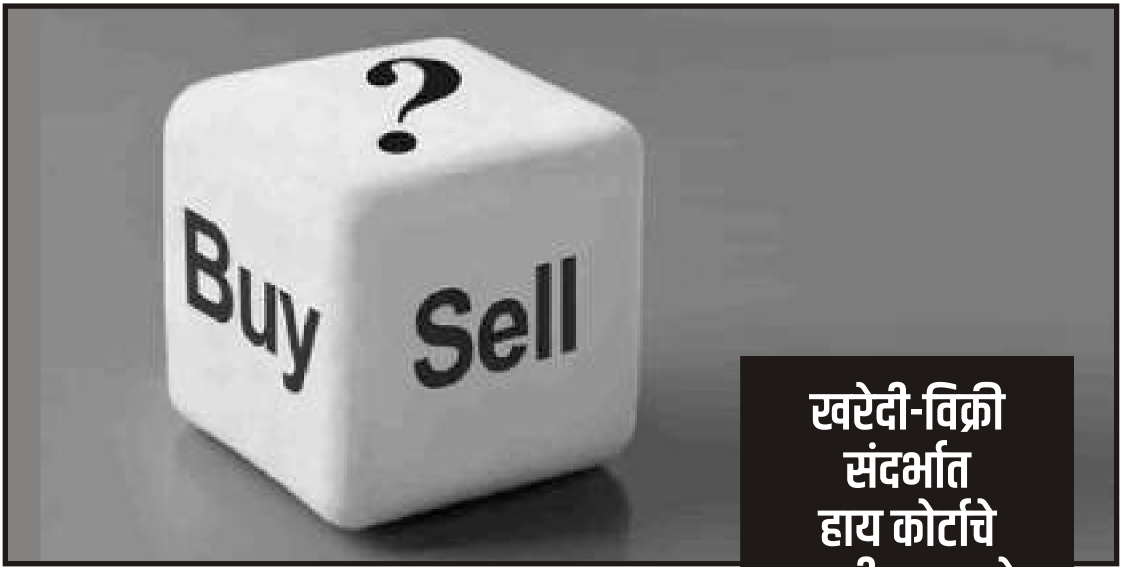

खरेदी-विक्री संदर्भात हाय कोर्टाचे काही महत्वाचे निर्णय

व्ही. व्ही. आगाशे, सातारा
(अ‍ॅडव्होकेट)
मो. : 9822029637

1) प्रत्येक मुदतीमध्ये खरेदीपेक्षा विक्री जास्त असेलच असे नाही. विशेषतः बांधकाम क्षेत्रामध्ये विक्री होण्यासाठी बराच कालावधी लागणार असतो. पण हे लक्षात न घेता खरेदीच्या रकमेत 10% नफा मिसळून विक्रीची किंमत काढली का जाऊ नये अशा show cause notice काढल्या जात आहेत. अशा नोटीसांना काहीही अर्थ नाही परंतु याची दखल न घेतल्यास आर्थिक फटका बसू शकतो, तरी या show cause नोटिशीला योग्य उत्तर देणे गरजेचे आहे. यासंदर्भात कर्नाटक हाय कोर्टाने व्यापाऱ्यांच्या बाजूने निर्णय दिलेला आहे. (2024- VIL-164-KAR).

2) भेटीच्या दरम्यान रेकॉर्ड उपलब्ध न झाल्यास घेतलेला ITC परत करण्याच्या संदर्भात काटलेला आदेश हाय कोर्टाने रद्द केला. सर्व कामे online पद्धतीने होत असल्याने उपलब्ध असलेल्या online सुविधांचा वापर करून मागितलेल्या ITC ची सत्यता पडताळणी करावी आणि मगच निर्णय घेण्यात यावा. (2024-VIL-158-MAD)

3) Stock शिल्लक नसेल तर registration cancel होऊ शकत नाही. (2024 - VIL-166-ALH)

4) अपंगाना जो दाखला दिला जातो त्या दाखल्यावर seal नसल्यास तो अवैध ठरवला गेला हा आदेश रद्द केला. (2024-VIL-171-DEL)

5) विहीत मुदतीत Appeal दाखल न केल्यास विलंब माफ होत नाही. (2024-173-ALH)

6) नोंदणीदाखला धंदा बंद केलेल्या तारखेपासून नोंदणी दाखला न करता, नोंदणी दाखला दिल्याच्या तारखेपासून रद्द करणे बेकायदेशीर आहे. याबाबतीत Delhi High Court ने 16/08/2023 रोजी वीरेंद्रकुमार जैन या केसमध्ये जो निर्णय दिला आहे तो विचारात घेता ज्या दिनांकापासून व्यापाऱ्याने अर्थात नोंदणी दाखला रद्द करण्याची मागणी केली आहे त्या दिनांकापासूनच नोंदणीदाखला रद्द करणे आवश्यक आहे.

7) दिनांक 06/07/2022 रोजी काढलेल्या circular High Court of Orisa यांनी किरण मोटर्स या केसमध्ये दिनांक 10/08/2023 रोजी दिलेल्या निर्णयातील मुद्दे विचारात घेता अपील करण्यासाठीची भरावयाची pre-deposit ची रक्कम credit ledger द्वारे भरता येते. ही वार्ता Appeal दाखल करणाऱ्या करदात्यांसाठी सुखावह आहे.

8) GST कायद्याच्या नियम 86 A मधील तरतुदीप्रमाणे कमिशनर पेक्षा कमी दर्जाच्या अधिकाऱ्याला credit ledger बंद करण्याचा अधिकार नाही. तो कमिशनर असावा किंवा त्याने अधिकृत केलेल्या अधिकाऱ्याला जो असि. कमिशनरपेक्षा कमी दर्जाचा नाही, त्यांना credit ledger बंद करता येते. (बॉम्बे हायकोर्ट गुरु स्टोरेज बॅटरिज केस)

9) अपील दाखल करताना Order ची certified copy मुदतीत दाखल केली नसेल तर ती तांत्रिक स्वरुपाची चूक समजून मंजूर व्हायला हवी. GST Sec 107 Rule 108(3) [W.P.N0.17522 (2020) 6 फेब्रु . 2023]

10) व्यवसाय कराचे वार्षिक पत्र उशिराने भरल्यास 30 दिवसांच्या कालावधीसाठी 200 रु. तर त्यापुढील कालावधीसाठी 1000 रु. विलंब शुल्क भरावे लागते.

11) Taxpayer ने जर रुल 8 राब रुल (4A) प्रमाणे Aadhaar Authentication केले असेल पण रुल 9 (aa) प्रमाणे जर detailed verification ऑफिसरला करायचे असेल तर तुम्ही registration ला application केल्यापासुन registration ची प्रक्रिया 30 दिवसात चालू होईल

12) एखाद्या केसमध्ये मालासंबंधी सर्व कागदपत्रे असतील परंतु नजरचुकीने डिलिव्हरी चलन नसेल तर अशा केसध्ये दंड लावणे योग्य होणार नाही अशा केसमध्ये कर चुकवण्याचा कोणताही हेतू दिसत नाही. GST Sec. 129 व प्रेस स्ट्रेस स्टील या निर्णयातील मुद्दे विचारात घ्यावे.

13) Show Cause Notice न काढता जर ऑफिसर ने Demand Order काढली असेल तर ती रद्दबातल होईल. (Yash Bullding Material vs. State Of Uttar Pradesh (Service no.10 Page no.5)

14) गिफ्ट व्हाऊचर हा Actionable Claim असून त्याचा परिशिष्ट III मधील वस्तू किंवा सेवेचा पुरवठा मध्ये समावेश होत नाही. ज्यावेळी गिफ्ट व्हाऊचर मध्ये नेमक्या वस्तू आणि सेवेचा उल्लेख नसेल आणि ती घटना भविष्यात कधीतरी होणार असेल तर जीएसटी सदर घटना ज्यावेळी घडते म्हणजेच गिफ्ट व्हाऊचरच्या रिडक्शनच्या वेळी GST भरावा लागतो. कल्याणी ज्वेलर्स (W.P. 5130 of 2022 dt. 27.11.2023) (कर्नाटका हाय कोर्ट प्रीमियर सेल्स कॉपोरेशन 2023-VIL-67-KAR)

15) मालाच्या वाहतुकीच्या दरम्यान original tax invoice ची गरज नाही.

16) ज्या मुद्यावर एकदा refund मंजूर झालेला असेल त्याच मुद्यावर दुसऱ्यांदा refund मागितला असल्यास तो नाकारता येणार नाही.

365 DAYS ROHITRA

CONNECT FOR QUALITY AND RELIABILITY!

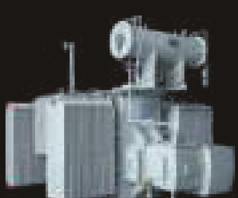

BIS 1180 approved transformers.
Rating up to 2500 kVA / 11 kV, 22kV, 33kV
and extended capacity up to 10 MVA.

■ Mineral Oil Filled Distribution Transformers ■ Ester Oil Filled Distribution Transformers ■ Isolation Transformers ■ Arc / Induction Furnace Transformers ■ Multi-Winding Transformers ■ Solar / Windmill applications Transformers ■ Corrugated Tank Transformers ■ Hermetically Sealed Maintenance-free Transformers ■ Transformers with On Load Tap Changer (OLTC)

Office: Pune, Maharashtra, India. **T. +91 20 48618683, M. +91 7219617700**
Works : Sanaswadi, Dist. Pune, Maharashtra, India. **M. +91 7219131053**

NABCB
ISO 9001:2015
BIS 1180

ROHITRA
INDIA PRIVATE LIMITED
Power to you...!

www.rohitraindia.com
info@rohitraindia.com

MULTI SALES CORPORATION

Relation Beyond Service

KOLHAPUR Mob No. 9423042574, 8329543753

E-Mail : multi_sales@rediffmail.com, multisalescorpoartion@gmail.com

ONE ROOF SALES AND SERVICE FOR ALUMINIUM FOUNDRY

1. Distributor for SKR Engineering (Furnaces) and Alucast Machines (GDC Machine) for Maharashtra
2. Channel Partner & Authorised Distributor for Foseco India Ltd. (Non Ferrous Products)
3. We also supply - Temperature Controller, L Shape Thermocouple, Furnace Coils & Spares, Gas Burners, Transfer Ladles, S. S. Shots, Aluminium Repairing Kit, Ceramic Blanket, THERMOL Fuel Additive, Bendsaw machine & Belt Sander

Corporate Office : 51, Shivaji Housing Society, 12th Lane Rajarampuri, KOLHAPUR - 416008. Ph. No. 8446523916

Works / Godown : C-3/19, Five Star MIDC Kagal- Hatkangale, KOLHAPUR - 416236. Ph. No. 9156764135, 9422074235

BAKERS PRIDE ®

KONARK

OVENS & BAKERY MACHINES

Manufactures of Bakery Ovens & Machines, Industrial Furnace, Ovens & Heat Treatment Machines

H/O & Factory - Plot No. H-15 , 5 Star M.I.D.C , Kagal, Kolhapur- 416 236

www.konarkbakerymachines.com

MANUFACTURING OF SERVO STABILIZER
AIR COOLED,OIL COOLED AND STATIC. 1PHASE AND 3 PHASE
MICROTECH
Your Trusted Partner
CONTROL PANELS
AUTHORISED CHANNEL PARTNERS
DELTA
CNC Solutions & Industrial Automation Product
INOVANCE
Automation Product
invt
Automation Product
MANUFACTURING ROUGHING CNC LATHE MACHINE & SLANT BED CNC LATHE MACHINE
SOLUTION FOR AUTOMATION IN MACHINE TOOL
Retrofitting and Resale of USED CNC Machines,
System Integrator for DELTA and INOVANCE.
Unit -2
MANUFACTURING DIVISION FOR ALL TYPES OF
Electrical Control Panels, Water Solution Pump Panel,
Industrial Servo Stabilizer And Isolation Transformers.
Unit -1
Ph.: 0231 2305251
Cell : 93733 86677
93733 86622
www.microtech-automation.com
Unit -1 A-30, Kagal Hatkanangale 5 Star MIDC, Kolhapur, 416216.
Unit -2 Opp. Mayur Petrol Pump, Gokul Shirgaon MIDC, Kolhapur, 416216.
Branch Office - Plot No. Laxmi Building ,Opp. Manickbag ,Khanapur Road ,Udyambag , Belgaum -590008

Factory: G-50, Kagal-Hatkanangale Five Star MIDC, Kolhapur, Maharashtra - 416203

E-Mail: ghatageroofings@gmail.com | Mobile: +91-9699797907, 9604265265

CMM Measurement & Inspection Services

ZEISS SPECTRUM 500X500X500 HEXAGON GLOBAL 1200X1000X900

MONARK
DUCTILE IRON CASTING PVT. LTD.

C 1/6, Five star MIDC Kagal, Kolhapur- 416236
Email ID : monarkductile@gmail.com

Call: 9975241896, 9225839991, 9011484008

Advik Engineers

Transforming Ideas into Reality.

Cold Box Core Shooter Universal Parting Line

Cold Box Core Shooter Vertical Parting Line

Shell Core Shooter Vertical Parting Line

Cold Box Core Shooter Horizontal Parting Line

- Cold Box Core Shooters
- Shell Core Shooter
- Dump Bok Type Shell Moulding Machine
- Sand Conveying Systems
- Auto Sand Mixer With Auto Dosing (Cold Box)
- All Type Of Fabrication Works

Address : D-18 Kagal-Hatkanangale, Five Star MIDC Kagal.
Mob.: +91 8208232522 +91 9130592592

E-mail : info@advikengineers.com
Website : www.advikengineers.com

Pre Engineered Buildings (PEB) Applications

Industrial Sheds	Cold Stores	Office Cabins
Warehouses	Godown	Car Parking
Workshops	Showrooms	Farm House
Factories	Exhibition Hall	Project Office Cabins

Proud to be associated with

Presently M and K Group is extending manufacturing support to following leading global companies for their international projects in Middle East and Europe

Thermax   ThyssenKruup   L&T Infra   NPCIL

Why Choose Us?

State of the Art Manufacturing :

The factory is spread across 8 acres land with the annual production capacity of 60,000 MT. The plant is quintessentially well equipped with high precision CNC machines to fabricate and supply quality steel buildings

Skilled Manpower :

Currently our team comprise of 250 certified, highly skilled and experienced professionals. We provide handsome opportunities to our team to showcase their talent and upscale them regularly.

Expertise in Designing and Detailing :

Manufacturing of pre-engineered buildings requires creative approach and high precision. Our design and engineering team uses latest software for all PEB designs

In time Project Completion :

We ensure that we keep our commitments. Every project is completed as per customers' timelines. We are proud to state that till date we have zero complaints w.r.t timelines

Our Happy Customers

M and K Building Systems Pvt. Ltd.
"Sustainable Steel Building Solutions"

www.mandkpeb.in

9975 977994   mandkpebdesigns@gmail.com

A 85,Kagal-Hatkanangale Five Star MIDC Kolhapur (HAH) 416216

www.mandkpeb.in

M&K PEB

M and K Building Systems Pvt. Ltd.

"Sustainable Steel Building Solutions"

Pre-Engineered Buildings (PEB) Manufacturer

Expandable,
Cost Effective,
Flexible,
Durable,
Energy Efficient
World Class Architectural Designs

Projects Executed By Us

D-Mart, Nimshirgaon

18+	1140+	100%	3+ States 11+ Districts
Years of Experience	Projects Completed	Repeat Customers	Our Presence

M and K Advantage

"We are one of the leading PEB Manufacturers & Erectors in South Western Maharashtra and Uttar Karnataka."

"We also assist customers for getting, approval of Industrial Corporation / town planning, government subsidy schemes and bank finance"

Why select Pre-Engineered Buildings (PEB)?

- 100% Off-Site Factory Production
- Low Maintenance
- Quick Assembly On-Site
- Expandable
- Minimized Site Disturbance
- Flexible and Versatile
- Cost Effective
- Energy Efficient

Go Green with Pre Engineered Buildings. They are Easy to Relocate and Recycle

Micrometal Foundry

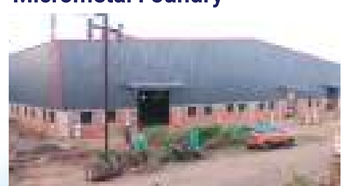

Pioneer

Classic Gipsm

Tushar Industries

ISO 9001:2015
TM
LOAD LIFT TM
BEST QUALITY at
LOWEST OFFER
IS GUARANTEE
SIMRAN
TECHNOLOGY
Vikrant Kudale
+91 9845407235
Eot Single Girder Crane
Eot Double Girder Crane
Weigh Bridge
Hydraulic
Hand Pallet
Chain Pully
Block
Electric
Chain
Hoist
Electric
Wire Rope
Hoist
Platform
Scale
Goods
Lift
Hanging
Scale
High Accuracy
Electronic
Weighing Scale
Electric Mini Crane
Hydraulic Stakcers
Wire Rope Hoist
Motorised End Carrage
Wire Rope Double Gurder Crab
Heavy Industrial Crane (EOT)
Industrial Zip Crane
OFFICE
Office : 2009/1A,
1st Floor Bilgi Jewellers,
Ganapat Galli, Belgaum
FACTORY
Work : Plot No. B13,
IT Park, KSSIDC Industrial
Area, Desur, Belgaum
W: www.simrantechnology.com E: simrankudale@gmail.com

Hand Sealer
Continues Sealer
Auto Liquid Fill Seal
Flow Wrapping
Weigh FFS
Semi Auto Weigh Filler
Double Head Paste Filler
Box Strapping Machine
Vaccum Machine
Heavy Duty Shrin Yunnel
TIJ Printer
BSUK
Since 1987
Kolhapur | Mumbai | Goa
MAKE IN INDIA
Business Service Unit of Kolhapur
SafeSeal ®
Simply Packaging
SAFESEAL
MACHINES PVT. LTD.
आमच्या असंख्य ग्राहकांसाठीचं
ऑटो पॅकेजिंग व बॅच कोडींग
अभ्यासपूर्वक अद्यावत मशिनची मालिका.. कोल्हापूरातून..!
मुख्य कार्यालय: जी 135. एम.आय.डी.सी. टेलिफोन ऑफिस जवळ, गोकुळ शिरगांव, कोल्हापूर- 416234
9371672126, 9321202112, 9371100659 (0231) 2672126 R
शाखा नं.1 : मुंबई 9322599203 (022) 22071783
शाखा नं.2 : गोवा 9371172126 (0832) 2252290
फॅक्टरी: D-56/२, कागल-हातकणंगले फाईव्ह स्टार, एम.आय.डी.सी., कोल्हापूर - 416 236
www.bsuk.in • bsuk99@yahoo.com • www.safeseal.in

Balancing between running a smooth business and at the same time protecting it from unforseen factors is like sailing in a storm..
We at Midas Investment Consultancy, understand this better as an investment partner... With our rich experience of 25 years, let us help you sail through these storms by securing your business assets and liabilities..
MIDAS
INVESTMENT CONSULTANCY
Mrs. Savita Sagare
Cell: +91 98500 99477
Shop No. 10, HR3 Building, Star Ashiayana, Near Kolhapur Public School, Morewadi Naka, Kolhapur. email: savitasagare@ymail.com
OUR EXCLUSIVE INDUSTRIAL SERVICES
Factory Insurance.
Raw, Scrap & Finished Material and Machinery Insurance.
Labour Insurance.
Industrialist Income protection plans.
Life & Health Insurance.
Group Gratuity & Provident Fund Schemes.
Import & Export Insurance.
LIC
The New India Assurance Co. Ltd

MakNet®

One Step Ahead, Always... In Quality & Service

- Hydraulic Elevators
- Passenger Elevators
- Hospital Elevators
- Home Elevators
- Car Elevators
- MRL Elevators
- Gearless Elevators
- Bungalow Elevators
- Goods Elevators
- Service Elevators
- Capsule Elevators
- Escalators

Excellent Product Range Supported By Excellent Service

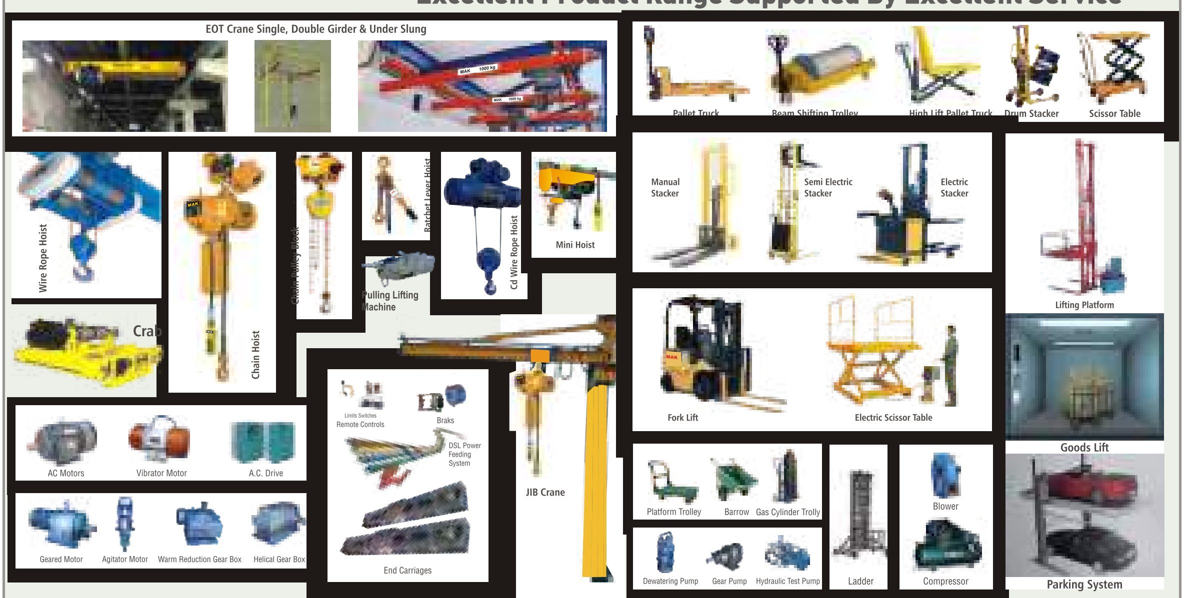

MakNet®
INDUSTRIES PVT. LTD.

IAF

Corporate office :
3rd Fl, Bhaskar Plaza, Shahupuri, Kolhapur, India - 416 001
+91 231 2666221/24, 9326269314
mak1@maknet.co.in, mak2@maknet.co.in

Belagavi: +91 9326269314 I Vijapur: +91 9326269309
mak6@maknet.co.in
www.maknet.co.in